

MINISTERSTVO FINANCÍ

Úřad státního dozoru
v pojišťovnictví a penzijním připojištění

Státní dozor v penzijním připojištění

V Ý R O Č N Í Z P R Á V A Z A R O K 2 0 0 0

Výroční zpráva za rok 2000

Ministerstvo financí: Letenská 15, 118 10 Praha 1

Pracoviště: Legerova 69, Praha 1

telefon: +420 2 5704 1111

telefax.: +420 2 5704 3049

email: podatelna@mfcz.cz

URL: <http://www.mfcz.cz>

1.	Úvodní slovo	7
2.	Penzijní připojištění a státní dozor	9
2.1.	Vznik penzijního připojištění	9
2.2.	Úřad státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění	9
2.3.	Spolupráce Úřadu s dalšími orgány	10
3.	Legislativa	13
3.1.	Principy penzijního připojištění	13
3.2.	Současný stav	14
3.3.	Předpokládaný vývoj	15
4.	Trh penzijního připojištění	17
4.1.	Penzijní fondy	17
4.2.	Akcionáři penzijních fondů	19
4.3.	Hospodaření penzijních fondů	19
5.	Účastníci penzijního připojištění	23
5.1.	Počet účastníků	23
5.2.	Příspěvky účastníků a státu	25
5.3.	Příspěvky zaměstnavatele a daňové úlevy	26
6.	Výkon státního dozoru	29
6.1.	Povolovací a schvalovací činnost	30
6.2.	Kontrolní činnost	31
6.2.1.	Kontrola „od stolu“	31
6.2.2.	Kontrola „na místě“	32
6.3.	Ostatní činnost	32
6.3.1.	Poskytování státního příspěvku	32
6.3.2.	Stížnosti a podněty	33
7.	Seznam použitých zkratk a zkrácených výrazů	35
8.	Seznam příloh	37

Vážený čtenáři,

otevřel jste výroční zprávu státního dozoru v penzijním připojištění. Poté, co byla veřejnosti předložena první výroční zpráva státního dozoru v pojišťovnictví za rok 2000, předkládá Úřad státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění Ministerstva financí odborné veřejnosti také výroční zprávu o činnosti státního dozoru v penzijním připojištění za rok 2000.

Výroční zpráva obsahuje základní informace o penzijním připojištění a penzijních fondech, informace o výkonu státního dozoru a o trhu penzijního připojištění České republiky. Protože se jedná o zprávu první, kdy autoři předpokládají, že ne všichni uživatelé mají ucelené informace, obsahuje i stručný vývoj penzijního připojištění se státním příspěvkem za celé období jeho existence, tedy od roku 1994. Je doplněna vybranými aktuálními informacemi k 30. červnu 2001.

Zejména odborná veřejnost již má několik let k dispozici výroční zprávy Asociace penzijních fondů České republiky, zveřejňující kromě souhrnných údajů též údaje o jednotlivých penzijních fondech. Proč tedy Úřad státního dozoru vytvořil předkládanou výroční zprávu? Nejedná se o zbytečnou dvojkolejnost?

Odpověď je jednoduchá. Obě zprávy mají svůj význam, protože se liší jak obsahem, tak způsobem zpracování.

Posuzují problematiku rozdílně, jednak pohledem provozovatelů penzijního připojištění, jednak pohledem státního dozoru v penzijním připojištění.

Narůstající mezinárodní kontakty Úřadu státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění a probíhající harmonizace právních norem České republiky s právy Evropských společenství vedly autory k rozhodnutí vydat výroční zprávu také v anglickém překladu.

Jsmo přesvědčeni, že předkládaná výroční zpráva státního dozoru v penzijním připojištění za rok 2000 je významným krokem k posílení objektivní informovanosti nejen odborné veřejnosti, ale i občanů — účastníků penzijního připojištění, kterých je již téměř dva a půl milionu, a také občanů, kteří dosud rozhodnutí nejsou a hledají objektivní informace o systému penzijního připojištění se státním příspěvkem. Velmi děkujeme všem, kteří se na vypracování výroční zprávy spolupodíleli, a zejména těm, kteří aktivně spoluvytvářeli současnou podobu systému penzijního připojištění, který se již stal významnou součástí důchodového systému České republiky.

Ing. Jaroslav Šulc, CSc.

Ing. Václav Křivohlávek, CSc.

Ing. Jaroslav Šulc, CSc., náměstek ministra

Ing. Václav Křivohlávek, CSc., ředitel Úřadu.

2. PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ A STÁTNÍ DOZOR

■ 2.1. VZNIK PENZIJNÍHO PŘIPOJIŠTĚNÍ

V České republice existovaly až do roku 1994 pouze penze vyplácené státem, resp. existoval zde pouze základní, povinný systém důchodového pojištění, garantovaný státem. Doplnkové příjmy pro stáří nebo pro případ obtížných sociálních situací k těmto státem vypláceným penzím si mohl občan zajistit jen prostřednictvím pojištění u soukromých pojišťoven. Přitom v celé řadě evropských států (Velká Británie, Německo, Holandsko, Finsko, aj.) existují vedle státních penzí i penze nestátní, které mají mnohdy dominující postavení. Jedná se většinou o penze zaměstnanecké, podporované státem daňovou stimulací.

Projekt ekonomické a sociální transformace, zahájený počátkem devadesátých let, tyto skutečnosti nemohl pominout. Ve snaze snížit míru státního paternalismu začal být i v České republice vytvářen od r. 1994 systém penzijního připojištění. Právní základ tohoto systému byl dán zákonem č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, který nabyl účinnosti 21. března 1994. Stal se především soustavou pravidel pro vybudování zmíněného systému i legislativním rámcem pro vytvoření a činnost státního dozoru nad penzijními fondy a prováděním penzijního připojištění. Výkonem dozoru bylo pověřeno Ministerstvo financí, které tím vlastně převzalo roli garanta rozvoje celého systému. Tato úloha Ministerstva financí byla stvrzena i úpravou zákona č. 2/1969 Sb., kompetenčního zákona, a to jeho § 4, podle kterého je Ministerstvo financí ústředním orgánem státní správy pro věci pojišťoven a penzijních fondů. V rámci této kompetence vykonává nejen státní dozor, ale vytváří i koncepci státního dozoru včetně návrhů jeho zákonné úpravy, spravuje státní příspěvek a řeší daňové otázky penzijních fondů.

■ 2.2. ÚŘAD STÁTNÍHO DOZORU V POJIŠŤOVNICTVÍ A PENZIJNÍM PŘIPOJIŠTĚNÍ

Dozor nad penzijními fondy byl v době svého vzniku organizačně začleněn do odboru Ministerstva financí,

kteřý vykonával státní dozor v pojišťovnictví. Postupně se v odboru konstituovala dvě oddělení zabývající se danou problematikou, a to:

oddělení 323	metodiky a udělování licencí pro penzijní fondy,
oddělení 324	státního dozoru nad penzijními fondy,

s celkovým počtem 18 pracovníků. Uvedený stav existoval až do září roku 2000, kdy se tento odbor, stále na úrovni odboru Ministerstva financí, stal Úřadem státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění (dále jen „Úřad“). Touto změnou došlo k daleko užšímu propojení činností jednotlivých oddělení a Úřad začal působit jako jednotný organizační celek, jehož cílem je péče o finančně zdravý pojistný trh a trh penzijního připojištění.

V současné době je Úřad členěn do osmi oddělení, z nichž čtyři jsou zaměřena na pojišťovnictví:

oddělení 321	legislativní a právní v pojišťovnictví,
oddělení 322	licencí v pojišťovnictví,
oddělení 324	kontroly v pojišťovnictví I zabývající se kontrolou pojišťoven a
oddělení 325	kontroly v pojišťovnictví II zabývající se kontrolou ostatních subjektů pojistného trhu

Dvě oddělení jsou specializována na oblast penzijního připojištění:

oddělení 326	legislativní a právní v penzijním připojištění
oddělení 327	kontroly penzijních fondů a depozitářů

Dvě oddělení jsou průřezová:

oddělení 323	metodiky a standardizace činnosti dozoru
oddělení 328	analytiky a statistiky

Vedle zmíněných oddělení je součástí Úřadu také referát vnitřních a vnějších vztahů podléhající přímo řediteli odboru.

Počet pracovníků Úřadu státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění

Oddělení	Vedoucí pracovník	Počet pracovníků v oddělení k datu	
		31.12. 2000	30. 6. 2001
Kancelář ředitele odboru	Ing. Václav Křivohlávek, CSc.	2	2
Referát vnitřních a vnějších vztahů	Ing. Vojtěch Bidrman	2	3
321 - legislativní			
a právní v pojišťovnictví	JUDr. Petr Svoboda	5	5
322 - licencí v pojišťovnictví	Ing. Miroslav Sýkora	7	7
323 - metodiky a standardizace činnosti dozoru			
	RNDr. Dana Vorlíčková, CSc.	5	5
324 - kontroly v pojišťovnictví I	Ing. Naděžda Krátká	8	12
325 - kontroly v pojišťovnictví II	Ing. Renata Farková	5	5
326 - legislativní a právní v penzijním připojištění			
	JUDr. Jasněna Nohejlová	5	5
327 - kontroly penzijních fondů a depozitářů			
	Ing. Miroslav Vele	13	13
328 - analytiky a statistiky	Ing. Vladimír Krůpa	5	5
Celkem		57	62

Z celkového počtu 62 pracovníků Úřadu se počet pracovníků dvou oddělení specializovaných na oblast penzijního připojištění sice nezměnil (18 pracovníků), ale z hlediska pracovní náplně došlo k jejich odlehčení, neboť určité činnosti pro oblast penzijního připojištění vykonávají i dvě výše zmíněná průřezová oddělení a referát vnitřních a vnějších vztahů.

2.3. SPOLUPRÁCE ÚŘADU S DALŠÍMI ORGÁNY

Úzká spolupráce existuje zejména s Ministerstvem práce a sociálních věcí a Komisí pro cenné papíry. Jedná se o spolupráci, která má zákonný podklad, a to jednak v kompetenčním zákoně, jednak přímo v zákoně o penzijním připojištění se státním příspěvkem.

Ministerstvo práce a sociálních věcí jako ústřední orgán státní správy pro důchodové zabezpečení je kompetentní v rámci této svěřené působnosti vytvářet koncepci penzijního připojištění. Konkrétní poznatky o působení právní úpravy penzijního připojištění se však, vzhledem k výkonu státního dozoru, soustřeďují především na Ministerstvu financí. Proto veškerá legislativní činnost v penzijním

připojištění probíhá ve spolupráci obou ministerstev, pokud vystupují v úloze předkladatele či spolupředkladatele navrhovaných změn. Ze zákona o penzijním připojištění se pak Ministerstvo práce a sociálních věcí podílí na rozhodování Ministerstva financí při udělování povolení ke vzniku a činnosti penzijního fondu, povolování fúzí a schvalování změn penzijních plánů.

Spolupráce s Komisí pro cenné papíry je dána zákonem č. 15/1998 Sb., kterým byla zřízena Komise jako správní úřad pro oblast kapitálového trhu, do jehož působnosti ve vztahu k penzijním fondům a pojišťovnám patří výkon státního dozoru nad činností penzijních fondů a pojišťoven v rozsahu jejich povinností při investování do investičních instrumentů a obchodování s investičními instrumenty na vlastní účet. Novela zákona o penzijním připojištění provedená zákonem č. 15/1998 Sb. pak nejen potvrdila tento dozor Komise nad investováním penzijních fondů, ale navíc stanovila, že mu podléhají i depozitáře penzijních fondů a vyňala investování penzijních fondů z dozorové činnosti Ministerstva financí. Na základě další novely zákona o penzijním připojištění se Komise podílí na rozhodování ministerstva při udělování povolení ke vzniku a činnosti penzijního fondu, při povolování fúzí, změny depozitáře, změny statutu, změny akcionářů, při jmenování likvidátora a správce majetku penzijního fondu.

Významným dokumentem, od kterého se odvíjí současná spolupráce mezi dozorovými orgány působícími v České republice v oblasti kapitálového trhu, je "Dohoda o spolupráci mezi Českou národní bankou, Komisí pro cenné papíry a Ministerstvem financí při výkonu bankovního dohledu a státního dozoru", která byla představiteli zúčastněných stran podepsána dne 1. 7. 1998. Dohoda stanoví pravidla vzájemné spolupráce zúčastněných stran při výkonu dohledu nad bankami a státního dozoru nad finančními institucemi a bankami. Systém spolupráce zahrnuje zejména vzájemné výměny informací, spolupráci při kontrolní činnosti a konzultace mezi účastníky dohody. V poslední době nabývá na významu spolupráce při řešení možností sjednocení základních postupů činnosti jednotlivých dozorů.

3. LEGISLATIVA

■ 3.1. PRINCIPY PENZIJNÍHO PŘIPOJIŠTĚNÍ

Předkladatelem návrhu zákona č. 42/1994 Sb. bylo Ministerstvo práce a sociálních věcí. Tato skutečnost jistým způsobem předurčila orientaci zákona, který byl podrobněji propracován především z hlediska účastníka penzijního připojištění, jeho vztahu vůči penzijnímu fondu, zabezpečení pravidelného toku příspěvků účastníka a státu, výplaty dávek penzijního připojištění včetně založení penzijních fondů. V menší míře, a to i v důsledku absence praktických zkušeností z provozování obdobného systému, vyhovoval zákon z hlediska zabezpečení zdravého hospodaření penzijních fondů, při zhodnocování prostředků účastníků (zejména v dlouhodobějším horizontu) a z hlediska vytvoření adekvátních podmínek pro efektivní výkon státního dozoru.

Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem založil penzijní připojištění v ČR na občanském principu. Jedná se o systém otevřený, tj. přístupný každému, kdo má zájem do něj vstoupit. Účastníkem penzijního připojištění se může stát každá fyzická osoba starší 18 let, která má trvalý pobyt na území ČR.

Penzijní připojištění je prováděno prostřednictvím samostatných právnických osob - penzijních fondů, které mají právní formu akciové společnosti a fungují na principu kapitálového financování v soukromoprávní sféře. Zakladatelem, akcionářem penzijního fondu, mohou být tuzemské i zahraniční právnické i fyzické osoby. Majetek penzijního fondu, který je tvořen jednak základním kapitálem a jednak příspěvky účastníků a na ně připadajícími státními příspěvky, může být investován jen do zákonem vymezených aktiv, které by měly představovat bezpečné umístění tohoto majetku. V nutném rozsahu je využit ke krytí nezbytných nákladů na činnost penzijního fondu.

Penzijní připojištění je založeno na příspěvkově definovaných penzijních plánech, u nichž výše dávky závisí zejména na zaplacených příspěvcích účastníka i státu a podílu na výnosech hospodaření s majetkem penzijního fondu. Základní dávkou je starobní penze, a to ve formě pravidelně

vyplácené splátky penze. Vedle starobní penze je možno sjednat též penzi invalidní, výsluhovou či pozůstalostní. Nárok na penzi vzniká zejména splněním pojištěné doby a dosažením stanoveného věku. Místo penze lze vyplatit jednorázové vyrovnání, popř. může být penzijní připojištění ukončeno výplatou odbytného.

Pro zvýšení zájmu občanů o zapojení se do penzijního připojištění je poskytován ze státního rozpočtu účastníkům státní příspěvek, jehož výše závisí na výši příspěvku účastníka. Přístup státu k penzijnímu připojištění je sociální, orientovaný na příjmově slabší skupiny, s očekávanými nižšími příspěvky. To se projevuje až do současnosti v sazbách státního příspěvku, které nejsou vzhledem k příspěvku účastníka konstruovány lineárně, nýbrž degresivně, kdy u nižších příspěvků náleží účastníkovi relativně vyšší státní příspěvek. Další formou státní podpory jsou daňová zvýhodnění. Kapitálové příjmy se daní tak, aby se zamezilo dvojímu zdanění úroků a dividend. Příspěvky hradí účastníci sice z příjmu po zdanění, ale dávky z penzijního připojištění jsou zdanitelné pouze v rozsahu, v jakém jsou jejich zdrojem výnosy z hospodaření penzijního fondu.

■ 3.2. Současný stav

Platný zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem byl do současné doby třikrát novelizován.

K první změně došlo v souvislosti s přijetím zákona č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Týkala se pouze zproštění zákonné povinnosti mlčenlivosti členů orgánů a zaměstnanců penzijního fondu při plnění povinností vůči příslušné organizační složce (Finanční analytický útvar) Ministerstva financí a na vlastní systém penzijního připojištění neměla dopad.

Další změny přinesl zákon č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry, a to změny ve výkonu státního dozoru. Podle platného zákona vykonávalo dozor nad penzijními fondy pouze Ministerstvo financí. Uvedeným zákonem byl z jeho dozorové činnosti vyňat dozor nad investováním penzij-

ních fondů a svěřen Komisi pro cenné papíry. Současně byla založena součinnost Komise při rozhodování ministerstva ve věcech penzijních fondů. Rovněž tato novela však zásadní vliv na systém penzijního připojištění neměla.

Nejrozsáhlejší a nejdůležitější změny souvisejí až s přijetím zákona č. 170/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem s účinností od 3. srpna 1999. Legislativní proces probíhal v době, kdy již byly vyhodnoceny první zkušenosti s uplatněním jednotlivých ustanovení zákona v praxi, kdy byl znám výsledek dosavadního vývoje systému penzijního připojištění a bylo možné předurčovat jeho další vývoj. Proto lze tuto novelu charakterizovat jako ucelený provázaný soubor opatření, který přispívá k větší ochraně zájmů účastníků penzijního připojištění, především svěřením větších pravomocí Ministerstvu financí jako orgánu státního dozoru a posílením kontrolní funkce depozitáře a tím i ke zvýšení stability celého systému penzijního připojištění. Kromě tohoto cíle měla novela dopad i na samotný produkt penzijního připojištění. V důsledku toho, že byl zákonem stanoven minimální věk pro nárok na čerpání starobní penze 50 let a nebyla stanovena minimální pojištěná doba, stalo se penzijní připojištění namísto doplňkovým příjmem pro stáří spíše krátkodobým spořením pro občany ve věkové skupině kolem 50 let, kteří velmi snadno splnili kritéria pro jednorázový výběr naspořené částky. Tuto praxi bylo nutné omezit, proto další v novele obsažená opatření vedla k prohloubení prvku dlouhodobosti v penzijním připojištění. Byly zavedeny přísnější podmínky, mezi něž patří zvýšení věkové hranice nutné pro vznik nároku na starobní penzi a poskytování starobní penze pouze jako penze doživotní. Vznik nároku na starobní penzi je vázán na dosažení šedesáti let věku místo padesáti let a nebo na přiznání starobního důchodu z důchodového pojištění. S ohledem na zákaz retroaktivity se zpřísnující podmínky novely vztahují jen na účastníky nové nebo na ty účastníky, kteří s úpravou svých smluv souhlasili.

Mezi opatření zvyšující atraktivnost penzijního připojištění patří trvalé 25% zvýšení státního příspěvku a zejména pak přijaté daňové úlevy, a to jak na straně účastníka penzijního připojištění, tak na straně zaměstnavatele, který přispívá na penzijní připojištění svému zaměstnanci.

■ 3.3. PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ

Penzijní připojištění se státním příspěvkem již překonalo první etapu svého rozvoje, a přestože vykazuje řadu znaků stability, není vývoj jeho legislativní úpravy zdaleka dokončen. Tak například vzhledem ke skutečnosti, že je penzijní připojištění se státním příspěvkem koncipováno tak, že je sice státem podporováno, avšak stát negarantuje solventnost jednotlivých penzijních fondů a ani do budoucna se neuvažuje o státní garanci, je nadále soustředěna pozornost především na jeho bezpečnost. Jako důležité se jeví zapojení samotných účastníků do odpovědnosti za své úspory. To je podmíněno dostatkem informací o penzijních fondech, vedení a akcionářích penzijního fondu, jeho investicích, obezřetnostních opatřeních, hospodaření i o výsledcích kontrol státního dozoru. Proto je nutné omezit mlčenlivost o údajích týkajících se penzijních fondů a zakotvit do zákona právo účastníků a veřejnosti na informovanost v nejširším slova smyslu.

Otevřenou otázkou zůstává jednotná legislativní úprava připojištění. Ve většině států Evropské unie existují vedle základního státního systému důchodového zabezpečení i další systémy penzijního připojištění. Jednotlivé systémy však nejsou jednotné a státy je mohou provozovat dle vlastního uvážení, v souladu s mezinárodním právem a úmluvami. Jejich podoba a význam jsou ovlivněny historickými tradicemi, vývojem a ekonomickým postavením jednotlivých států. Doposud neexistují specifické směrnice ani doporučení Evropského společenství, jak je tomu např. v pojišťovnictví. I v těchto systémech však musí být respektovány zásady týkající se volného pohybu kapitálu, osob a služeb. Vzhledem k připravovanému vstupu České republiky do EU je proto nutné platný zákon o penzijním připojištění harmonizovat s právem ES, musí v něm být promítnuta zásada rovného zacházení a zákaz diskriminace podle pravidel EU, předefinování podmínky trvalého bydliště pro nárok být účastníkem penzijního připojištění a upraveny investiční možnosti penzijních fondů.

4. TRH PENZIJNÍHO PŘIPOJIŠTĚNÍ

4.1. PENZIJNÍ FONDY

Podmínky pro vstup akcionářů na trh penzijního připojištění stanovené zákonem byly poměrně liberální (20 mil. Kč základního kapitálu a splnění nezbytných administrativních formalit). V období od září 1994 do prosince 1996 Ministerstvo financí v součinnosti s Ministerstvem práce a sociálních věcí udělilo postupně povolení ke vzniku a činnosti 44 penzijním fondům. Brzy se ukázalo, že proti takto rozsáhlé nabídce služeb penzijního připojištění nestojí dostatečně masivní poptávka občanů, a to i přesto, že zájem o penzijní připojištění byl v prvních dvou letech mimořádně vysoký.

Roky 1997 – 2000 proto byly ve znamení koncentrace trhu penzijního připojištění, v jejímž důsledku se do konce roku 2000 počet penzijních fondů postupně snížil na 19 (příloha 2A) a k 30. 6. 2001 na 17 (příloha 2B). Koncentrace měla podobu:

- a. fúzí, v důsledku nichž byly některé penzijní fondy zrušeny s právním nástupcem,
- b. likvidací, které představují zrušení penzijního fondu bez právního nástupce.

Přehled sloučených a splynutých penzijních fondů v důsledku fúzí do roku 2000, včetně právních nástupců, je zřejmý z následujících tabulek:

Sloučené penzijní fondy	Právní nástupce
Penzijní fond GARANT, a.s. Spořitelní penzijní fond, a.s.	Spořitelní penzijní fond, a.s.
Penzijní fond RENTA, a.s. CERTUM penzijní fond, a.s.	Penzijní fond RENTA-CERTUM, a.s.
Penzijní fond RENTIA, a.s. Penzijní fond JISTOTA, a.s.	Penzijní fond JISTOTA, a.s.
Penzijní fond Energie, a.s. Winterthur penzijní fond, a.s. CR FONTÁNA penzijní fond, a.s. Univerzální penzijní fond EVEREST, a.s. BIŽUTERNÍ OTEVŘENÝ PENZIJNÍ FOND, a.s.	Winterthur penzijní fond, a.s.

Sloučené penzijní fondy	Právní nástupce
Vojenský otevřený penzijní fond, a.s.	Vojenský otevřený penzijní fond, a.s.
Podnikatelský penzijní fond, a.s.	
Penzijní fond Union, a.s.	
Českomoravský penzijní fond, a.s.	Českomoravský penzijní fond, a.s.
Občanský penzijní fond, a.s.	
Český penzijní fond ZDRAVÍ, a.s.	
Penzijní fond JISTOTA, a.s.	JISTOTA a KORUNA penzijní fond, a.s.
Penzijní fond Koruna, a.s.	
ABN AMBRO penzijní fond, a.s. (dříve Penzijní fond ŠKODA, a.s.)	

Splynuté penzijní fondy	Právní nástupce
Český penzijní fond, a.s.	Český penzijní fond Zdraví, a.s.
Penzijní fond Zdraví, a.s.	
Živnobanka penzijní fond, a.s.	Allianz-Živnobanka penzijní fond, a.s.
Allianz-HYPO penzijní fond, a.s.	

Z uvedených tabulek vyplývá, že pro fúze se do konce roku 2000 rozhodlo 24 penzijních fondů. V důsledku sloučení či splynutí zaniklo 15 penzijních fondů, přičemž jejich zániku předcházelo zrušení bez likvidace. Jmění těchto zanikajících penzijních fondů, včetně jejich práv a závazků, přešlo na 9 nástupnických penzijních fondů. Fúzemí byl tak počet penzijních fondů zredukován do konce roku 2000 z původních 24 na 9.

Koncentrace představuje ve své podstatě ozdravný ekonomický proces. K fúzím penzijních fondů dochází jednak ve snaze o vytvoření větších celků a tím o zaujetí významnějšího podílu na trhu penzijního připojištění a dále v souvislosti se změnami akcionářů jednotlivých penzijních fondů, zejména zahraničních, kteří zpravidla po získání majoritní účasti ve dvou nebo více penzijních fondech rozhodnou o jejich sloučení. Zmíněné tendence ke koncentraci trhu penzijního připojištění pokračují, a proto lze v důsledku fúzí očekávat další snížení počtu penzijních fondů.

Zatímco k fúzím docházelo na základě zcela dobrovolného a cíleného rozhodnutí akcionářů, zrušení penzijních fondů s likvidací představovalo víceméně vynucené opuštění

trhu penzijního připojištění, a to bez ohledu na to, zda ke zrušení došlo na základě rozhodnutí akcionářů, nebo na základě rozhodnutí státního dozoru.

Na základě rozhodnutí valné hromady byly zrušeny s likvidací tyto penzijní fondy:

Český národní penzijní fond, a.s.
Regionální penzijní fond, a.s.
Penzijní fond Univerzum, a.s.
Nový penzijní fond, a.s.

Nároky všech účastníků v těchto penzijních fondech byly vypořádány v plné výši.

Pozn.: Od 7. února 2001 probíhá likvidace Penzijního fondu Thalía, a.s., který byl zrušen na základě usnesení valné hromady. Předpokládá se vypořádání účastníků v plné výši, k 31. říjnu 2001 zbývalo vypořádat 904 účastníků.

Vedle výše jmenovaných byly na základě rozhodnutí Ministerstva financí zrušeny s likvidací tyto penzijní fondy:

Rodinný penzijní fond, a.s.
Bankovní penzijní fond, a.s.
MULTI penzijní fond, a.s.
GARANCE — Vzájemný penzijní fond pro Čechy, Moravu a Slezsko, a.s.
Penzijní fond CERTUM- RENTA, a.s.
Penzijní fond VYŠEHRAD, a.s.

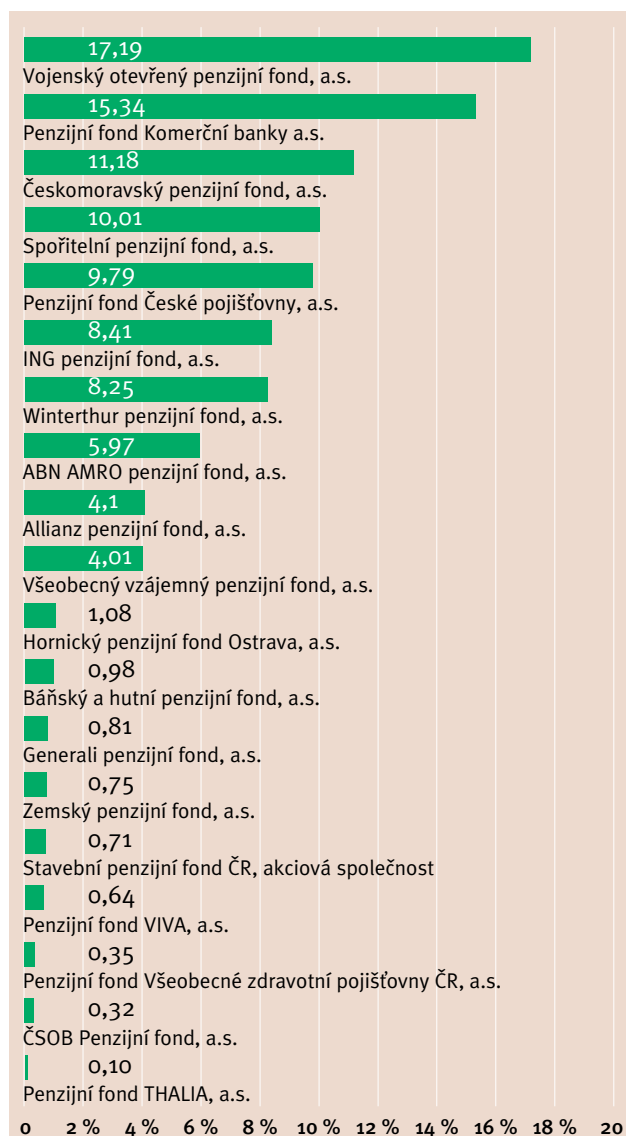
Pozn.: Od 1. května 2001 probíhá likvidace Penzijního fondu VIVA, a.s., který byl zrušen na základě rozhodnutí Ministerstva financí.

Důvodem zrušení těchto penzijních fondů bylo závažné porušování zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění. Pouze u účastníků Rodinného penzijního fondu, a.s. mohly být nároky již vypořádány v plné výši, u ostatních penzijních fondů není likvidace dosud ukončena nebo probíhá konkurzní řízení, a proto nelze uvést, do jaké míry budou nároky účastníků uspokojeny. Ztráty jsou identifikovány v rozsahu, kdy je nelze kompenzovat ani z rezervního fondu

či jiným způsobem, a proto se nepředpokládá vypořádání nároků v plné výši. U těchto šesti penzijních fondů bylo v různé míře postiženo celkem 46 tisíc účastníků, což představuje necelá 2 % z celkového počtu účastníků penzijního připojištění.

Koncentrací penzijních fondů dochází nejen k soustředování stále většího počtu účastníků do klesajícího počtu penzijních fondů, ale současně s tím i ke stále větší koncentraci finančních aktiv. Z následujícího grafického znázornění je zřejmá situace na trhu penzijního připojištění k 31. prosinci 2000, kdy první dva největší fondy kontrolují asi třetinu aktiv a prvních pět největších fondů již téměř dvě třetiny aktiv. Necelých 6 % aktiv dalších devíti penzijních fondů ukazuje na potenciální prostor k dalším fúzím.

Graf - Podíl jednotlivých PF na celkových aktivech [v %]

4.2. AKCIONÁŘI PENZIJNÍCH FONDŮ

V době vzniku penzijních fondů byly jejich akcionáři převážně domácí subjekty. Ještě v roce 1996 existoval pouze jeden penzijní fond, kde byl 100% akcionářem zahraniční subjekt. V roce 2000 již měli zahraniční akcionáři 100% podíl v šesti a majoritní podíl v jednom penzijním fondu. Zvyšování podílu kapitálu zahraničních akcionářů v penzijních fondech pokračuje i v průběhu roku 2001. K 30. 6. 2001 je sedm penzijních fondů ve 100% držení zahraničních akcionářů, avšak ve třech penzijních fondech mají již majoritní podíl (příloha 3). Prakticky to znamená, že zahraniční akcionáři kontrolují cca 47 % veškerých aktiv.

4.3. HOSPODAŘENÍ PENZIJNÍCH FONDŮ

Penzijní připojištění se státním příspěvkem se za šest let své existence stalo důležitou součástí českého finančního trhu a postupně posiluje své pozice v rámci celé ekonomiky. O tom, jak se vyvíjí podíl majetku penzijních fondů na HDP České republiky v období 1994 -2000, dokumentující sílící postavení penzijních fondů, svědčí následující tabulka:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Aktiva penzijních fondů (v mld. Kč)	1	7	24	23	31	37	44
Hrubý domácí produkt (v mld. Kč, v b.c.)	1183	1381	1567	1680	1837	1887	1959
Podíl aktiv na HDP (v %)	0,1	0,5	1,5	1,4	1,7	2,0	2,2

Nárůst aktiv je odrazem vývoje cash flow systému, resp. hospodaření v sektoru penzijních fondů.

Úřad systematicky monitoruje stav finančního zdraví jednotlivých penzijních fondů. Penzijní fondy předkládají Úřadu po skončení pololetí a kalendářního roku pravidelně zprávy o hospodaření, přehled o umístění svých finančních prostředků a o jejich výši. Z údajů obsažených v těchto zprávách jsou sestaveny tabelární přehledy, dokumentující stav majetku penzijních fondů, strukturu jeho umístění a uložení, postavení (význam) penzijních fondů v ekonomice České republiky a výsledky

hospodaření penzijních fondů — viz následující tabulka:

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Hospodářský výsledek za účetní období (v tis. Kč)	-280 123	385 595	1 194 564	1 804 636	1 706 633	1 325 219

Rozvaha a výkaz zisků a ztrát penzijních fondů za období 1994 — 2000 viz přílohy 4A, 4B.

Penzijní fond musí s majetkem hospodařit s odbornou péčí, proto také například umístění jeho aktiv je vymezeno zákonem. Penzijní fond většinou rozhoduje pouze o investiční strategii a konkrétní investování provádí odborný správce majetku nebo přímo obchodník s cennými papíry za smlouvenou úplatu. Investiční politika většiny penzijních fondů je zaměřována převážně na nákup státních dluhopisů a pokladničních poukázek, které nabízejí co do rizika dlouhodobě přijatelnou alokaci, ale již nikoliv nadprůměrně vysoké výnosy.

Struktura portfolia penzijních fondů k 31. 12. 2000 je následující:

dluhopisy	56,12 %
pokladniční poukázky	22,30 %
akcie a podílové listy	9,43 %
peníze	5,70 %
nemovitosti	1,79 %
ostatní investice	0,24 %
ostatní aktiva (zásoby, pohledávky, časové rozlišení)	4,42 %
majetek celkem	100,00 %

Celkový majetek penzijních fondů k 31. 12. 2000 a k 30. 6. 2001 je zřejmý z příloh 5A, 5B.

Pozn.: přehled o umístění majetku penzijního fondu získává Ministerstvo financí z měsíčních hlášení penzijních fondů.

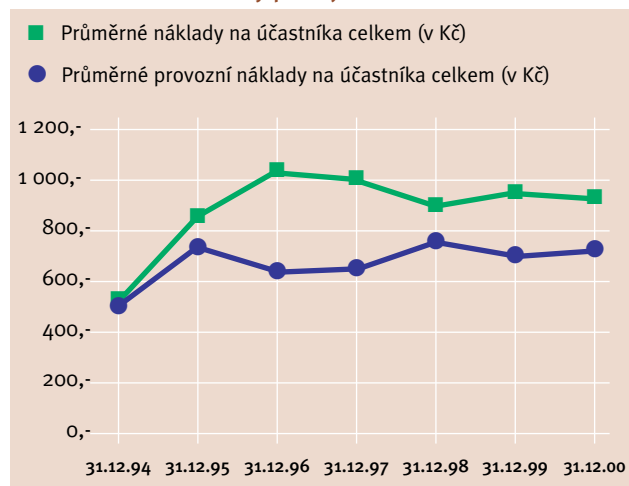
Od dosažených hospodářských výsledků se pak odvíjí i skutečné podíly na výnosech hospodaření penzijního fondu připsané účastníkům penzijního připojištění v jednotlivých penzijních fondech. Souhrnné údaje jsou zřejmé z následující tabulky:

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Průměrný nominální výnos za celý sektor penzijních fondů (v %)	11,0	9,9	9,2	8,2	5,6	4,0
Meziroční míra inflace (v %)	9,1	8,8	8,5	10,7	2,1	3,9
Průměrný reálný výnos za celý sektor penzijních fondů (v %)	1,7	1,0	0,6	-2,3	3,4	0,1

Do reálného výnosu hospodaření penzijních fondů se promítá vedle míry inflace také jak narůstající obezřetnost při směřování investic, výkyvy ve výnosech cenných papírů a termínovaných vkladů, tak také například v daném období vykázané náklady na činnost penzijních fondů. Projevuje se i vliv možnosti využití časového rozlišení nákladů. Vývoj nákladů penzijních fondů (bez nákladů na samotné kapitálové investice) včetně podílu na účastníka penzijního připojištění je znázorněn v tabulce na následujících straně.

Pro ilustraci jsou průměrné náklady na účastníka celkem a průměrné provozní náklady na účastníka celkem znázorněny graficky:

Průměrné roční náklady penzijních fondů na účastníka:

Od vzniku penzijního připojištění v roce 1994 průměrné celkové náklady na účastníka prudce vzrostly až na maximum v roce 1996. Od tohoto roku dochází k mírnému poklesu a od roku 1998 průměrné celkové náklady na účastníka téměř stagnují. Průměrné provozní náklady od roku 1995 zůstávají téměř beze změny a dosahují v průměru 695,- Kč na účastníka. Jejich růst v absolutních hodnotách je dán především růstem počtu účastníků, ale rovněž obecným růstem cen zboží a služeb.

Vývoj nákladů penzijních fondů včetně podílu na 1 účastníka

Stav k 31.12. příslušného roku	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Náklady celkem bez nákladů na finanční operace za rok (v tis. Kč)	98 543	1 071 605	1 746 940	1 669 301	1 596 942	1 940 747	2 156 001
z toho provozní náklady za rok (v tis. Kč)	96 872	946 099	1 013 459	1 083 214	1 288 467	1 359 742	1 618 806
Počet účastníků penzijního připojištění	183 336	1 290 126	1 564 250	1 637 584	1 740 143	2 006 276	2 298 340
Průměrné náklady na účastníka celkem (v Kč)	537	831	1 117	1 019	918	967	938
Prům. provozní náklady na účastníka celkem (v Kč)	528	733	648	661	740	678	704

Struktura provozních nákladů (v tis. Kč)

Stav k 31.12. daného roku	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Výkonová spotřeba	75 380	691 033	626 512	654 604	702 724	709 543	827 669
z toho: služby	58 739	617 605	576 246	616 476	661 963	656 256	769 066
spotřeba materiálu a energie	16 641	73 258	50 266	38 128	40 761	53 287	58 603
Osobní náklady	13 196	185 772	248 129	272 885	291 740	314 814	337 992
Daně a poplatky	647	1 789	2 647	2 319	1 385	4 111	6 279
Odpisy NIM a HIM	5 977	52 926	81 750	87 521	108 840	102 234	111 322
Zúčtování opravných položek do provozních nákladů	0	0	1 971	3 765	91 585	72 463	139 464
Jiné provozní náklady	32	3 253	39 434	41 910	63 833	94 651	175 342
Provozní náklady	96 872	946 099	1 013 459	1 083 214	1 288 467	1 359 742	1 618 806

V položce služby jsou zahrnuty náklady na:

- odměny za zprostředkování smluv penzijního připojištění
- reklamu
- provoz informačního systému a softwaru
- odměnu depozitářů
- služby kapitálového trhu
- poradenství a jiné externí služby

Nejvíce se na nákladech na služby podílejí odměny za zprostředkování smluv penzijního připojištění. Jejich vývoj je uveden v následující tabulce:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Odměny	5 710	206 316	161 001	189 074	168 643	348 799	504 943

Prudký vzestup v posledních dvou letech mohl být v silně konkurenčním prostředí vyvolán novelou zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem č. 170/1999 Sb., která nabízela v podstatě nové dělení trhu. Lze předpokládat, že — i s ohledem na značnou vyčerpanost zdrojů dalších účastníků — by tyto náklady měly razantně v dalších letech klesat.

5. ÚČASTNÍCI PENZIJNÍHO PŘIPOJIŠTĚNÍ

■ 5.1. POČET ÚČASTNÍKŮ

Podle evidence Úřadu vstoupilo do systému penzijního připojištění (tj. uzavřelo smlouvu o penzijním připojištění) od jeho vzniku v r. 1994 do 31. 12. 2000 celkem 2 904 931 občanů. K témuž datu je Úřadem evidováno 3 659 642 uzavřených smluv o penzijním připojištění, neboť někteří z těchto občanů uzavřeli i několik smluv o penzijním připojištění. Jednalo se o účastníky, kteří:

- vypověděli penzijní připojištění u jednoho penzijního fondu a své prostředky naspořené u tohoto penzijního fondu si nechali na základě nové smlouvy převést k jinému penzijnímu fondu (individuální převody) — z tohoto důvodu bylo uzavřeno 268 718 smluv,
- po splnění podmínek pro vznik na dávku požádali o její výplatu a opětovně na základě nové smlouvy vstoupili do systému penzijního připojištění (recyklované smlouvy) — z tohoto důvodu bylo uzavřeno 485 993 smluv.

Počet účastníků penzijního připojištění od října 1994 až do poloviny roku 1996 prudce rostl, a to v průměru měsíčně o 70 tisíc osob. Díky tomuto strmému růstu se v polovině roku 1996 počet účastníků pohyboval kolem 1,5 milionu osob (příloha 6). O tom, že trh byl na dlouhou dobu — až do příští zásadní novely zákona — v zásadě stabilizován, svědčí fakt, že přírůstek připojištěných účastníků byl v průměru jen 8 tisíc osob měsíčně. Počet nových účastníků tak jen mírně převyšoval počet těch, co systém opouštěli.

K podstatnému, zhruba pětinasobnému nárůstu počtů účastníků došlo skutečně až po schválení novely zákona o penzijním připojištění, kdy od poloviny roku 1999 do poloviny roku 2000 představoval čistý měsíční přírůstek v průměru asi 46 tisíc osob. Jen ve čtvrtém čtvrtletí 1999 činil netto přírůstek účastníků 190 tisíc. Část účastníků obnovila smlouvy na pro ně výhodnější podmínky.

Novelou tedy došlo skutečně k oživení trhu penzijního

připojištění. Pro podrobnější vyhodnocení účinnosti novely lze rozlišovat tři velké skupiny účastníků, kteří se liší podle data, kdy uzavřeli smlouvu.

Novela, jak již bylo uvedeno v kapitole 3.2., zavedla vedle nové motivace vyváženě také přísnější podmínky v penzijním připojištění, na které je vázáno poskytování trvale o 25 % zvýšeného státního příspěvku. Tyto přísnější podmínky, zejména zvýšení věkové hranice pro vznik nároku na penzi, musely zapracovat penzijní fondy do svých penzijních plánů nejpozději do května 2000. První smlouvy podle těchto nových penzijních plánů začaly být uzavírány již v prosinci 1999, ale ve větším měřítku až v průběhu prvních měsíců roku 2000. S odstupem doby lze konstatovat, že někteří občané, kteří již dříve uvažovali o založení penzijního připojištění, se v uvedeném časovém období urychleně rozhodli využít ještě možnosti uzavřít penzijní připojištění podle podmínek zákona, obsažených v původních penzijních plánech, především pro nízkou věkovou hranici 50 let potřebnou k možnosti jednorázového čerpání peněz včetně státního příspěvku. Tito občané tvoří první skupinu účastníků.

Druhou skupinu tvoří účastníci, kteří již měli uzavřeny smlouvy před účinností novely, avšak nové podmínky zavedené novelou byly pro ně natolik zajímavé, že uzavřeli dodatky ke svým původním smlouvám, kterými na tyto podmínky přistoupili. K 31. 12. 2000 tak učinilo 172 902 účastníků.

Třetí skupina účastníků jsou občané, kteří se rozhodli uzavřít penzijní připojištění až za platnosti nových penzijních plánů, obsahujících změny přinesené novelou. Uvedené skutečnosti dokládá následující přehled.

Počet všech účastníků, kteří byli v systému penzijního připojištění v období od 30. 9. 1999 do 30. 6. 2001 je následující:

	k 30.9.1999	k 31.12.2000	k 30.6.2001
počet účastníků	2 268 620	2 842 901	3 000 999

Pozn.: Jedná se o všechny účastníky systému penzijního připojištění od jeho počátku, jejichž účast nezanikla úmrtím.

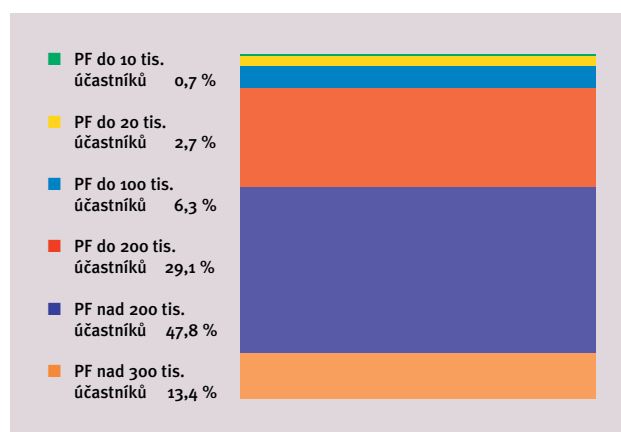
Počet nových účastníků, kteří ve sledovaných čtvrtletích vstoupili do systému penzijního připojištění poprvé (jejich první připojištění), je následující:

	3/1999	4/1999	1/2000	2/2000	3/2000	4/2000	1/2001	2/2001
počet účastníků	70 975	189 968	158 275	137 865	46 967	57 067	90 158	69 967
celkem účastníků	70 975	260 943	419 218	557 083	604 050	661 117	751 275	821 242

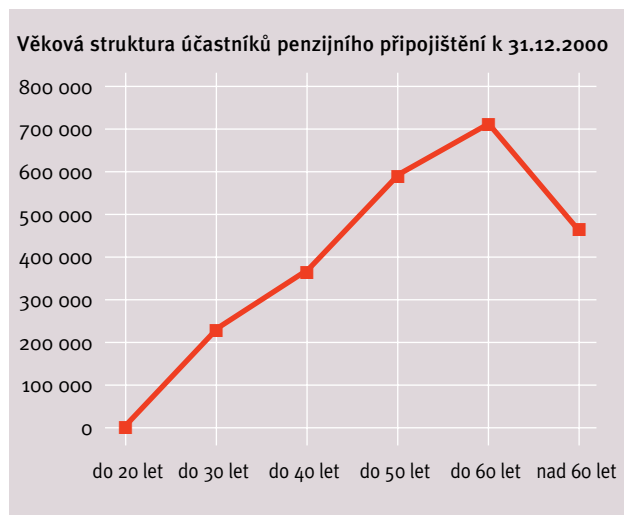
Z výše uvedeného vyplývá, že počet nových účastníků k 31. 12. 2000 činil celkem 661 117. Z tohoto počtu bylo se smlouvou podle starých penzijních plánů 514 182 (první skupina účastníků) a podle nových penzijních plánů 146 935 (třetí skupina účastníků). V období od 1. 1. 2001 do 30. 6. 2001 vzrostl počet nových účastníků o dalších 160 125.

Vyvíjející se trh penzijního připojištění svou koncentrací dosáhl takového stupně, že v největším penzijním fondu bylo soustředěno více než 300 tisíc účastníků, což představuje 13,4 % z celkového počtu účastníků penzijního připojištění, resp. trhu penzijního připojištění. Analogicky podílu na trhu aktiv (část 4.1 této výroční zprávy), platí podobné závěry i pro rozdělení účastníků mezi jednotlivé penzijní fondy. Tak je zřejmé, že další čtyři největší penzijní fondy měly 47,8 % trhu a další 4 penzijní fondy s více než 100 tisíci účastníky soustřeďovaly dalších 29,1 % trhu. Znamená to, že devět největších penzijních fondů (každý se 100 000 a více účastníky) pokrývá přes 90 % trhu. Graficky je tato situace zpracována následovně:

Struktura trhu penzijního připojištění z hlediska počtu účastníků v penzijních fondech k 31. 12. 2000

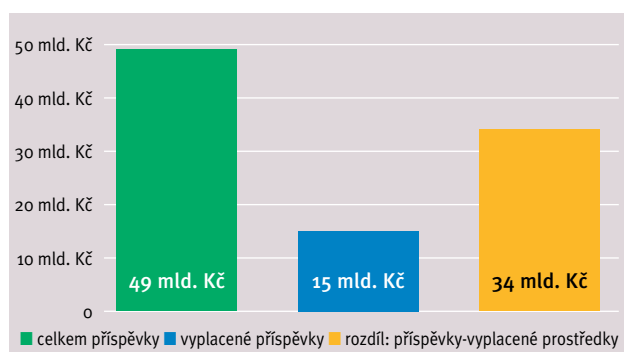
Věková struktura účastníků penzijního připojištění se od roku 1996 výrazně nemění, i když počet účastníků roste. Nejpočetnější skupinu účastníků tvoří občané v rozmezí 50 až 59 let věku, jak zpřehledňuje následující graf:

■ 5.2. PŘÍSPĚVKY ÚČASTNÍKŮ A STÁTU

Níže uvedená tabulka uvádí celkovou výši účastnických příspěvků a státních příspěvků, které na ně připadají, průměrnou výši účastnického příspěvku a státního příspěvku k 31. 12. 2000 a aktuální stav k 30. 6. 2001 (vývoj v obdobích 4/1994 – 2/2001 přílohy 7 - 9):

	k 31.12.2000	k 30.6.2001
Účastnický příspěvek - od r. 1994 (v Kč)	37 918 925 727,00	42 746 824 650,00
Státní příspěvek - celkem od r. 1994 (v Kč)	11 312 401 326,27	12 620 687 009,24
Počet účastníků	2 298 340	2 369 966
Účastnický příspěvek - průměr na účastníka (v Kč)	359,34	344,04
Státní příspěvek - průměr na účastníka (v Kč)	92,45	93,33

Předcházející graf uvádí prostředky účastníků a státu vložené do systému, prostředky vyplacené účastníkům a jejich rozdíl, vše k 31. 12. 2000.

Z dosud celkově vložených peněz na osobní účty účastníků penzijního připojištění ve výši 62,4 mld. Kč asi dvě třetiny pocházejí z plateb samotných účastníků. Ze čtyř dílčích položek (státní příspěvek, připsaný výnos, daňové úlevy a příspěvek zaměstnavatele) je zřejmě pro účastníka nejdůležitějším státní příspěvek. Ten ze zákona automaticky náleží na každou platbu samotného účastníka ve výši nejméně 100 Kč měsíčně. Účastníci takto získávali každoročně okolo cca 2 mld. Kč, v současnosti již cca 2,4 mld. Kč, což v součtu od roku 1994 představuje celkově 12,2 mld. Kč. Dalších cca 7,5 mld. Kč bylo na osobní účty účastníků připsáno ze zisku penzijních fondů.

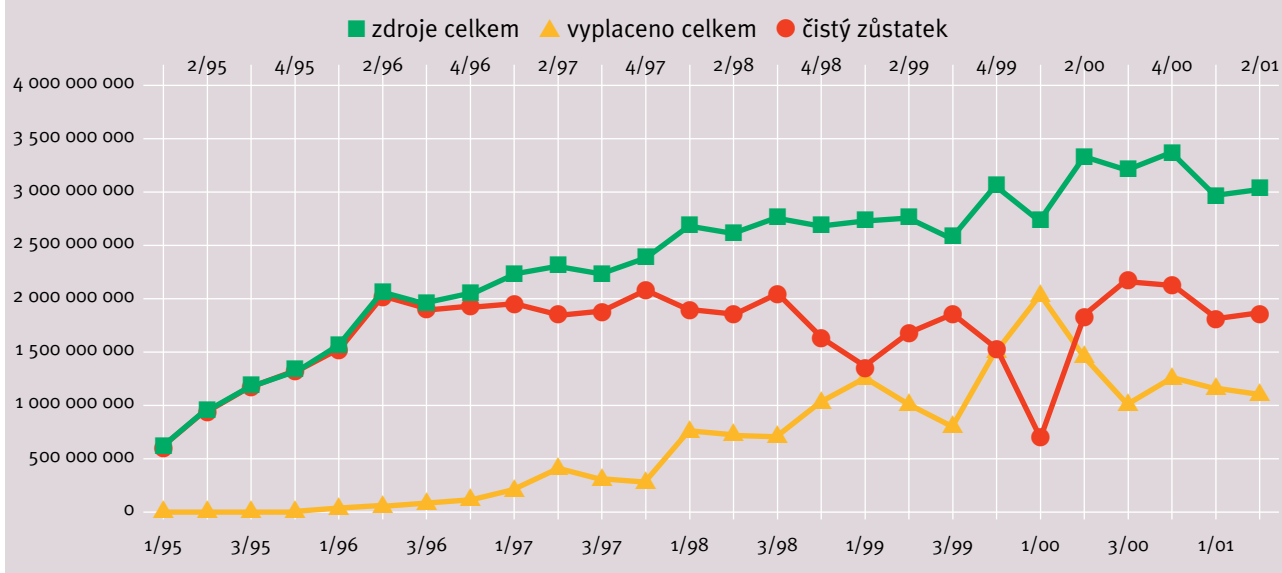
Rozhodující položkou výdajové strany finanční bilance sektoru penzijních fondů je celkový objem vyplaceného jednorázového vyrovnání účastníkům. Tím bylo k 31. 12. 2000 odčerpáno 10,9 mld. Kč, což představuje 73 % všech výplat ze systému. Z dalších výplat je ještě významné odbytné v celkové výši 1,8 mld. Kč.

Pro posouzení vývoje finančního zdraví celého sektoru penzijních fondů je možné porovnávat celkové příjmy a výdaje v čase - viz graf na str. 26.

Z grafické závislosti lze pro období 1/95 - 2/01 vyvodit:

- Platby do systému penzijního připojištění trvale rostly. Koresponduje to s postupně narůstajícím počtem účastníků a mírným růstem jejich příspěvků (zdroje celkem).
- V období po přijetí novely zákona se nárůst plateb do systému urychlil, a to v důsledku souběhu tří vlivů — jednak se zvýšil počet nových účastníků, přinášejících nové platby, jednak nově připojištění účastníci mají v průměru vyšší měsíční platby, než účastníci dřívější a konečně se projevuje i efekt již trvale navýšeného státního příspěvku.
- Podstatný je vývoj křivky označující čerpání peněz ze systému (vyplaceno celkem). Zatímco zprvu byl silný

Příjmy a výdaje penzijních fondů

vliv odbytného, tj. situace, kdy cca 60 tisíc účastníků ročně v letech 1997 – 2000 ukončilo své další placení a žádalo o vrácení svých peněz bez státního příspěvku, mnohem významnější vliv na finanční bilanci měla výplata jednorázového vyrovnání. Křivka kulminovala v období 4/99, tedy bezprostředně po novele, ale posléze se vrátila na přijatelnou úroveň.

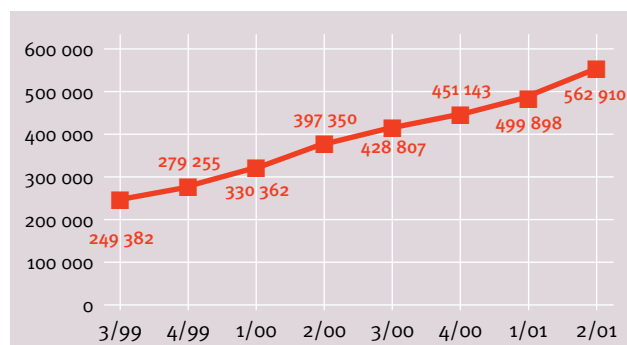
- d. Výslednicí je vývoj netto přírůstku zdrojů (čistý zůstatek). Kulminoval v letech 1996 – 1998, ale pak – v návaznosti na vzestup výběrů – začal klesat k minimálním hodnotám (s extrémem počátku roku 2000, kdy vrcholil proces přijímání nových penzijních plánů, provázený obměnou kmene účastníků, čerpajících jednorázově své úspory a uzavírajících nové smlouvy). Vývoj jak v dalších čtvrtletích roku 2000, tak v 1. pololetí roku 2001 potvrzuje dobré načasování novely a vhodnost nastavených motivačních parametrů.

5.3. PŘÍSPĚVKY ZAMĚSTNAVATELE A DAŇOVÉ ÚLEVY

Do roku 1999, kdy byla přijata novela zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem tj. zákon č. 170/1999 Sb., mohl být příspěvek účastníka hrazen zaměstnavatelem ze zisku po zdanění a na takto zaplacený příspěvek náležel státní příspěvek. Proto do roku 1999 nebylo důležité evidovat, za kolik účastníků a v jaké výši hradil příspěvek zaměstnavatel. Tato skutečnost se stala významnou teprve

po přijetí zmíněné novely, která v souvislosti s nově zavedenými daňovými úlevami, stanovila zásadu, že na příspěvek zaměstnavatele nenáleží státní příspěvek. Vzhledem k uvedenému proto nelze zdokumentovat vývoj počtu příspěvků hrazených zaměstnavatelem. V roce 2000 však hradil zaměstnavatel 451 tisícům účastníků – tj. asi pětině všech účastníků zcela nebo z části jejich příspěvek. Vývoj počtu účastníků, kterým přispívá na penzijní připojištění zaměstnavatel v období 3/1999 – 2/2001 je zřejmý z následujícího grafu:

Počet účastníků, kterým přispívá na penzijní připojištění zaměstnavatel

Celkově do 31. 12. 2000 zaměstnavatel zaplatil za účastníky 1 161 mil. Kč. Z údajů penzijních fondů lze konstatovat, že vzhledem k možnosti zaměstnavatele vykázat svůj příspěvek na penzijní připojištění jako daňově uznatelný výdaj, vzrostl počet přispívajících zaměstnavatelů, což mělo

následný dopad na rozhodnutí zaměstnanců založit si penzijní připojištění a tím i na přírůstek účastníků, nehledě na růst celkové výše příspěvků.

Daňového zvýhodnění spočívajícího v možnosti účastníka odečíst si od základu daně z příjmu platbu zaplacenou na penzijní připojištění nad 6 000,- Kč (maximálně 12 000,- Kč) využilo v roce 2000 celkem 150 447 účastníků penzijního připojištění, tj. 6,55 % z jejich celkového počtu. Dopad na odvody do veřejných rozpočtů tak činil cca 0,3 mld. Kč. Další 0,2 mld. Kč úspor účastníci získali nepřímo tím, že příspěvek od jejich zaměstnavatele již po novele není zahrnován do jejich příjmů ke zdanění (jakožto zaměstnanců) a konečně na 0,4 mld. Kč se odhaduje snížení daní u zaměstnavatelů jakožto plátců příspěvků svým zaměstnancům — účastníkům. Souhrnně se daňové efekty blíží k jedné miliardě korun a je velmi pravděpodobné, že v letošním roce budou ještě vyšší. Účastníků, kterým přispívá zaměstnavatel, je nyní 0,6 milionu a objem příspěvků, které byly připsány na jejich účty, lze odhadnout za celou dobu trvání připojištění v úhrnu na cca 2 až 2,5 mld. Kč. Předělem je právě polovina roku 1999, resp. rok 2000. Po tomto datu celkový objem peněz, které přicházejí na účastnická konta od zaměstnavatelů, rychle stoupá, neboť počet účastníků, jimž přispívá na penzijní připojištění zaměstnavatel, se za tuto dobu více než zdvojnásobil.

6. VÝKON STÁTNÍHO DOZORU

Ministerstvo financí jako orgán státního dozoru nad penzijními fondy je zákonem č. 42/1994 Sb. pověřeno:

- dohlížet na dodržování zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem, statutu a penzijního plánu a dbát na ochranu účastníků,
- udělovat povolení ke vzniku a činnosti penzijního fondu,
- povolovat fúze penzijních fondů,
- schvalovat změny akcionářů, depozitářů, statutů, penzijních plánů a schvalovat osoby navrhované za členy orgánů penzijních fondů,
- ukládat opatření k nápravě a sankce za zjištěné nedostatky včetně rozhodování o zrušení penzijního fondu a jeho likvidaci a o jmenování likvidátora, rozhodovat o pozastavení oprávnění představenstva nakládat s majetkem penzijního fondu a o ustanovení správce majetku,
- poskytovat státní příspěvek,
- legislativní činností zejména v oblasti státního dozoru, hospodaření penzijních fondů včetně investování, státního příspěvku, zdaňování penzijních fondů a dávek penzijního připojištění.

Vzhledem k uvedeným úkolům Ministerstva financí lze shrnout činnost Úřadu do následujících okruhů:

- legislativní činnost,
- povolovací a schvalovací činnost,
- kontrolní činnost,
- ostatní činnost.

Legislativní činnost je obsahem 3. kapitoly.

■ 6.1. POVOLOVACÍ A SCHVALOVACÍ ČINNOST

Významnou součástí státního dozoru nad penzijními fondy je povolovací a schvalovací činnost Ministerstva financí, vykonávaná ve správním řízení, která zahrnuje:

- a. povolení ke vzniku a činnosti penzijního fondu,
- b. povolení k rozdělení, sloučení nebo splynutí penzijních fondů,
- c. schválení osob navrhovaných za členy orgánů a prokuristy penzijních fondů,
- d. schválení depozitáře penzijního fondu a jeho změny,
- e. schválení penzijního plánu penzijního fondu a jeho změny,
- f. schválení statutu penzijního fondu a jeho změny,
- g. schválení převodu akcií penzijního fondu v rozsahu větším než 10 % základního kapitálu penzijního fondu.

V roce 2000 vydalo Ministerstvo financí celkem 82 správních rozhodnutí. Konkrétně se jednalo o:

- 2 rozhodnutí o povolení k rozdělení, sloučení nebo splynutí penzijních fondů
 - rozdělení, sloučení nebo splynutí penzijních fondů povoluje Ministerstvo financí po dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí a Komisí pro cenné papíry. V roce 2000 povolilo Ministerstvo financí sloučení v těchto dvou případech
 - Český penzijní fond ZDRAVÍ, a.s., a Českomoravský penzijní fond, a.s., se sloučily do Českomoravského penzijního fondu, a.s.
 - ABN AMRO penzijní fond, a.s., a JISTOTA a KORUNA penzijní fond, a.s., se sloučily do ABN AMRO penzijní fond, a.s.
- 34 rozhodnutí o schválení osob navrhovaných

za členy orgánů penzijních fondů

- schválení osob, navrhovaných za členy představenstva, dozorčí rady a prokuristy penzijního fondu, rozhoduje Ministerstvo financí ve vlastní kompetenci. Na základě žádosti penzijního fondu tak Ministerstvo financí schválilo 69 osob navrhovaných za členy představenstva a dozorčí rady penzijních fondů. Při schvalování těchto osob byla posuzována zejména jejich bezúhonnost, odborná způsobilost a skutečnost, zda se nejedná o osoby, kterým zákon č. 42/1994 Sb. nedovoluje vykonávat tyto funkce.
- 6 rozhodnutí o schválení depozitáře penzijního fondu a jeho změny
 - o schválení depozitáře rozhoduje Ministerstvo financí po dohodě s Komisí pro cenné papíry. Seznam depozitářů k 31. 12. 2000 a k 30. 6. 2001 je uveden v příloze č. 10.
- 15 rozhodnutí o schválení penzijního plánu penzijního fondu a jeho změny
 - penzijní plán a jeho změny schvaluje Ministerstvo financí v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí. Jednalo se zejména o schválení změn, které musely být provedeny v souvislosti s přijetím zákona č. 170/1999 Sb., který novelizoval zákon č. 42/1994 Sb. Tyto změny penzijních plánů musely být schváleny do 9 měsíců od účinnosti cit. novely (srpen 1999). Poslední změna penzijního plánu, související s touto novelou, byla schválena do 2. 5. 2000.
- 22 rozhodnutí o schválení statutu penzijního fondu a jeho změny
 - o schválení statutu a jeho změn rozhoduje Ministerstvo financí po dohodě s Komisí pro cenné papíry. Většina změn statutů souvisela, obdobně jako změny penzijních plánů, s výše uvedenou novelou zákona č. 42/1994 Sb.

- 3 rozhodnutí o schválení převodu akcií penzijního fondu v rozsahu větším než 10 % základního kapitálu penzijního fondu
- o udělení souhlasu s převodem akcií rozhoduje Ministerstvo financí po dohodě s Komisí pro cenové papíry. Jednalo se o žádosti těchto penzijních fondů:
 - Hornický penzijní fond, a.s., Ostrava
 - ING penzijní fond, a.s.
 - ABN AMRO penzijní fond, a.s.
- plnění pokynů a opatření vydaných Ministerstvem financí,
- způsob rozdělení zisku ve prospěch účastníků,
- dodržování postupů při žádostech o státní příspěvky,
- účetnictví.

Základními dvěma způsoby kontroly Úřadu je kontrola „od stolu“ a kontrola „na místě“.

□ 6.2.1. KONTROLA „OD STOLU“

Tento způsob kontroly je do značné míry určen povinnostmi penzijních fondů vyplývajícími ze zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění, tj. zejména povinností penzijních fondů předkládat ministerstvu čtvrtletní žádosti o státní příspěvek a povinností předkládat pololetní a roční zprávy o hospodaření včetně přehledu o umístění a uložení prostředků penzijních fondů a jejich výši.

Kontrola „od stolu“ je zaměřena především na:

■ 6.2. KONTROLNÍ ČINNOST

Hlavním cílem kontrolní činnosti státního dozoru v penzijním připojištění je ochrana účastníků. V rámci kontrolní činnosti jsou zjišťovány nedostatky v jednotlivých penzijních fondech, posuzována jejich závažnost a ukládána opatření k nápravě a sankce. U méně závažných nedostatků penzijní fond sám přijímá opatření k jejich odstranění a informuje orgán státního dozoru. Při závažném nebo opakovaném porušení zákona státní dozor penzijním fondům:

- ukládá pokuty,
- jmenuje správce majetku,
- rozhoduje o zrušení penzijních fondů s likvidací.

Zaměření kontrolní činnosti lze shrnout do následujících okruhů:

- dodržování zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem,
- soulad provozovaných činností s uděleným povolením,
- kontrola hospodaření penzijních fondů z hlediska odborné péče přinášející trvalý výnos,

- čtvrtletní žádosti o státní příspěvky,
- hospodaření penzijních fondů a investiční činnost,
- výplaty dávek účastníkům,
- způsobilost penzijních fondů krýt nároky účastníků penzijního připojištění.

Žádosti o státní příspěvky jsou pravidelně čtvrtletně kontrolovány v rámci kontrolního systému ministerstva. Jde o činnost, při které se prověřuje, zda v souladu se zákonem byl státní příspěvek poskytnut na každého účastníka pouze jednou a aby státní příspěvky, které nebyly použity na uspokojení nároků účastníků, případně neoprávněně čerpané státní příspěvky byly do státního rozpočtu vráceny v zákonem stanovených lhůtách. Dále je kontrolováno, zda odpovídá způsob vypořádání nároků účastníka jeho oprávněným požadavkům, zda není poskytnut státní pří-

pěvek na částku nižší, než je zákonem stanovená částka příspěvku účastníka pro poskytnutí státního příspěvku. Sleduje se počet chyb penzijních fondů při žádání o státní příspěvek a při jeho vrácení.

Účetní výkazy a výsledky hospodaření vyhodnocuje státní dozor vždy k 30. 6. a 31. 12. běžného roku. Pokud zjistí nedostatky v hospodaření penzijního fondu, ukládá státní dozor opatření k nápravě a vyžaduje předkládat doklady častěji, čtvrtletně popř. i měsíčně. V roce 2000 byly provedeny kontroly účetních výkazů u 24 penzijních fondů, k 30.6.2001 se uskutečnilo 19 těchto kontrol.

□ 6.2.2. Kontrola „na místě“

Kontrola „na místě“ je prováděna pracovníky Úřadu v sídle penzijního fondu, a to na základě písemného pověření k provedení kontroly v souladu se zákonem č. 552/1991 Sb., o státní kontrole. Výběr kontrolovaných penzijních fondů je určován:

- a. na základě plánu práce,
- b. v důsledku zjištění při kontrole „od stolu“,
- c. na základě upozornění na nesrovnalosti v hospodaření, podezření na neschopnost penzijního fondu krýt oprávněné nároky účastníků, nevyplácení účastníků apod.

V rámci kontroly „na místě“ se pracovníci Úřadu zaměřují zejména na:

- dodržování zákona o penzijním připojištění a s tím souvisejících zákonů,
- celkové hospodaření penzijního fondu a schopnost penzijního fondu krýt nároky na dávky účastníků,
- uzavírání smluv o penzijním připojištění a evidenci účastníka v rámci systému, žádosti o státní příspěvky, vrácení státních příspěvků a počet chyb,
- investování penzijního fondu,

- dodržování zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- způsob rozdělení zisku a připoisování podílů na výnosech hospodaření penzijního fondu ve prospěch účastníků.

V roce 2000 bylo provedeno 5 kontrol „na místě“.

- V Penzijním fondu VYŠEHRAD, a.s., bylo kontrolou zjištěno, že penzijní fond nehospodařil s odbornou péčí a v důsledku porušení zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění byl ustaven správce majetku. Po třech měsících jeho působení rozhodla valná hromada o ukončení činnosti likvidací.

- U Penzijního fondu VIVA, a.s., byl ustaven správce majetku a po podrobném prověření stavu majetku, který nepostačuje na krytí nároků účastníků, rozhodlo ministerstvo o zrušení penzijního fondu likvidací.

- V Penzijním fondu CERTUM — RENTA, a.s., bylo kontrolou zjištěno, že penzijní fond nehospodařil s odbornou péčí a v důsledku porušení zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění byl zrušen s likvidací.

- V dalších dvou kontrolovaných penzijních fondech byla přijata opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

Nejčastějšími nedostatky v činnosti penzijních fondů bylo porušování § 33 zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění, který určuje možnosti investování, a § 31, podle kterého musí penzijní fond hospodařit s odbornou péčí a s cílem zabezpečit trvalý výnos. V některých případech byly uzavírány nevýhodné smlouvy, zejména o pronájmu nemovitostí.

Na základě kontrolních zjištění spolupracoval v průběhu roku 2000 Úřad ve třech případech s orgány činnými v trestním řízení. V pěti případech bylo podáno oznámení na podezření ze spáchání trestné činnosti.

Úřad uložil do současné doby čtyřem penzijním fondům za

porušení povinností stanovených zákonem pokuty ve výši cca 3,5 mil. Kč. Vyměřené pokuty byly penzijními fondy v plné výši zaplacený.

■ 6.3. OSTATNÍ ČINNOST

□ 6.3.1. POSKYTOVÁNÍ STÁTNÍHO PŘÍSPĚVKU

Podle zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem se poskytují ze státního rozpočtu ve prospěch účastníků státní příspěvky. Státní příspěvky poskytuje Ministerstvo financí na základě čtvrtletních žádostí penzijních fondů, které jsou podávány souhrnně za všechny účastníky, kterým státní příspěvek náleží. Pro zpracování žádostí penzijních fondů o státní příspěvek a pro jeho vrácení využívá Ministerstvo financí informační systém SDPF (státní dozor nad penzijními fondy). Byl vytvořen ministerstvem již v roce 1994 s ohledem na velký objem dat, který vstupoval do žádosti o státní příspěvek a který nebylo možno zpracovávat bez využití výpočetní techniky. K 31. 12. 2000 bylo informačním systémem SDPF zpracováno 25 hromadných čtvrtletních žádostí penzijních fondů o státní příspěvek na jednotlivé účastníky.

Náležitosti souborů, které jsou součástí žádosti o státní příspěvek a jeho vrácení, stanovilo ministerstvo penzijním fondům metodickým pokynem SDPF. Podle tohoto pokynu předkládají penzijní fondy ministerstvu žádost o státní příspěvek za každého svého účastníka v předepsané struktuře datového souboru. Informační systém vyhodnotí, zda jednotlivému účastníku v daném měsíci státní příspěvek náleží, a pokud náleží, kontroluje dále, zda není žádán v neoprávněné výši nebo zda není žádán více než jednou. Stejným způsobem je kontrolováno, zda penzijní fondy vracejí ministerstvu ty státní příspěvky, které nebyly použity v souladu se zákonem na uspokojení nároků účastníků, nebo které byly vyžádány neprávem. Informační systém zároveň kontroluje, zda státní příspěvky byly vráceny v zákonem stanovených lhůtách a ve správné výši. Po zpracování každé žádosti o státní příspěvek nebo jeho vrácení informuje ministerstvo penzijní fondy o chybách a možnosti jejich oprav.

Informační systém ministerstvo rozvíjí a upravuje v důsledku

změn zákona a požadavků státního dozoru důležitých pro výkon kontrolní činnosti. O aktuálních úpravách informačního systému jsou penzijní fondy průběžně informovány jednak prostřednictvím metodického pokynu „Informace pro penzijní fondy” nebo prostřednictvím „Dodatků k metodickému pokynu SDPF”.

□ 6.3.2. STÍŽNOSTI A PODNĚTY

Součástí dozorové činnosti je i vyřizování stížností. Od roku 1994 do současnosti bylo podáno účastníky penzijního připojištění 2 625 stížností. V roce 2000 Ministerstvo financí zaevidovalo celkem 297 písemných stížností a k 30. 6. 2001 to bylo 407 stížností, které se týkaly problematiky penzijního připojištění.

Stížnosti se většinou týkaly nepřiznání státních příspěvků. Obsahem stížností bylo také nepřevedení prostředků účastníka k jinému penzijnímu fondu, či nepřevedení státních příspěvků popř. jejich doplatků, pozdní výplaty jednorázového vyrovnání, nevyplacení jednorázového vyrovnání, pozdní zasílání výpisu a další. Úřad prověřil a odpověděl na každou z obdržených stížností. V oprávněných případech jsou přijímána a penzijním fondům ukládána opatření k odstranění nedostatků. Veškerá podání Úřad využívá jako podklad pro vlastní kontrolní činnost i pro činnost v oblasti metodické a legislativní. Od roku 1998 narůstají stížnosti na penzijní fondy v likvidaci, které v současné době převládají.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A ZKRÁCENÝCH VÝRAZŮ

b.c.	běžné ceny
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
HDP	hrubý domácí produkt
HIM	hmotný investiční majetek
NIM	nehmotný investiční majetek
PF	penzijní fondy
SDPF	Státní dozor nad penzijními fondy
Úřad	Úřad státního dozoru v pojištnictví a penzijním připojištění

8. SEZNAM PŘÍLOH:

- PŘÍLOHA Č. 1 Přehled právních předpisů v časovém sledu jejich vydání
- PŘÍLOHA Č. 2 A Seznam penzijních fondů s povolením k činnosti k 31.12.2000
- PŘÍLOHA Č. 2 B Seznam penzijních fondů s povolením k činnosti k 30.06.2001
- PŘÍLOHA Č. 3 Struktura akcionářů penzijních fondů
- PŘÍLOHA Č. 4 A Rozvaha penzijních fondů
- PŘÍLOHA Č. 4 B Výkaz zisků a ztrát penzijních fondů
- PŘÍLOHA Č. 5 A Celkový majetek penzijních fondů k 31.12.2000
- PŘÍLOHA Č. 5 B Celkový majetek penzijních fondů k 30.6.2001
- PŘÍLOHA Č. 6 Počet účastníků penzijního připojištění
- PŘÍLOHA Č. 7 Příspěvky účastníků penzijního připojištění
- PŘÍLOHA Č. 8 Příspěvky státu účastníkům penzijního připojištění
- PŘÍLOHA Č. 9 Průměrné příspěvky účastníků penzijního připojištění a státu
- PŘÍLOHA Č. 10 Seznam depozitářů penzijních fondů

PŘÍLOHA Č. 1

Přehled právních předpisů v časovém sledu jejich vydání

40/1964 Sb.,	občanský zákoník
65/1965 Sb.,	zákoník práce
71/1967 Sb.,	správní řád
2/1969 Sb.,	kompetenční zákon
513/1991 Sb.,	obchodní zákoník
552/1991 Sb.,	zákon o státní kontrole
563/1991 Sb.,	zákon o účetnictví
21/1992 Sb.,	zákon o bankách
591/1992 Sb.,	zákon o cenných papírech
42/1994 Sb.,	zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením
61/1996 Sb.,	o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti
15/1998 Sb.,	zákon o Komisi pro cenné papíry
159/1999 Sb.,	zákon o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů
170/1999 Sb.,	novela zákona o penzijním připojištění

PŘÍLOHA Č. 2A

Přehled penzijních fondů, které měly povolení k činnosti k 31. 12. 2000

Pořad. číslo	Název penzijního fondu	Adresa
1	Všeobecný vzájemný penzijní fond, a.s.	Londýnská 41/506, 120 21 Praha 1
2	Vojenský otevřený penzijní fond, a.s.	Letenské náměstí 156/1, 170 06 Praha 7
3	Penzijní fond České pojišťovny, a.s.	Truhlářská 9/1106, 110 00 Praha 1
4	Zemský penzijní fond, a.s.	ul. 28. října 45, 702 00 Ostrava
5	Českomoravský penzijní fond, a.s.	Vinohradská 167/3217, 100 00 Praha 10
6	Báňský a hutní penzijní fond, a.s.	Frýdecká 395, 739 61 Třinec
7	Penzijní fond Komerční banky a.s.	Lucemburská 7/1170, 130 11 Praha 3
8	Winterthur penzijní fond, a.s.	Starobrněnská 8, 602 00 Brno
9	Stavební penzijní fond ČR, akciová společnost	Národní 10, 110 00 Praha 1
10	ABN AMRO penzijní fond, a.s.	Tylova 57, 316 00 Plzeň
11	Hornický penzijní fond Ostrava, a.s.	Sokolská třída 26a, 702 00 Ostrava 2
12	Spořitelní penzijní fond, a.s.	Poláčkova 1976/2, 140 21 Praha 4
13	Penzijní fond THALIA, a.s.	Josefská 1, 118 01 Praha 1
14	Penzijní fond Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, a.s.	Bratislavská 6, 400 01 Ústí nad Labem
15	ING penzijní fond, a.s.	Nádražní 25, 150 00 Praha 5
16	ČSOB Penzijní fond, a.s.	Brigádnická 124, 538 43 Třemošnice
17	Penzijní fond VIVA, a.s.	Ztracená 36, 772 00 Olomouc
18	Generali penzijní fond a.s.	Bělehradská 132, 120 84 Praha 2
19	Allianz penzijní fond, a.s.	Francouzská 4, 120 00 Praha 2

PŘÍLOHA Č. 2B

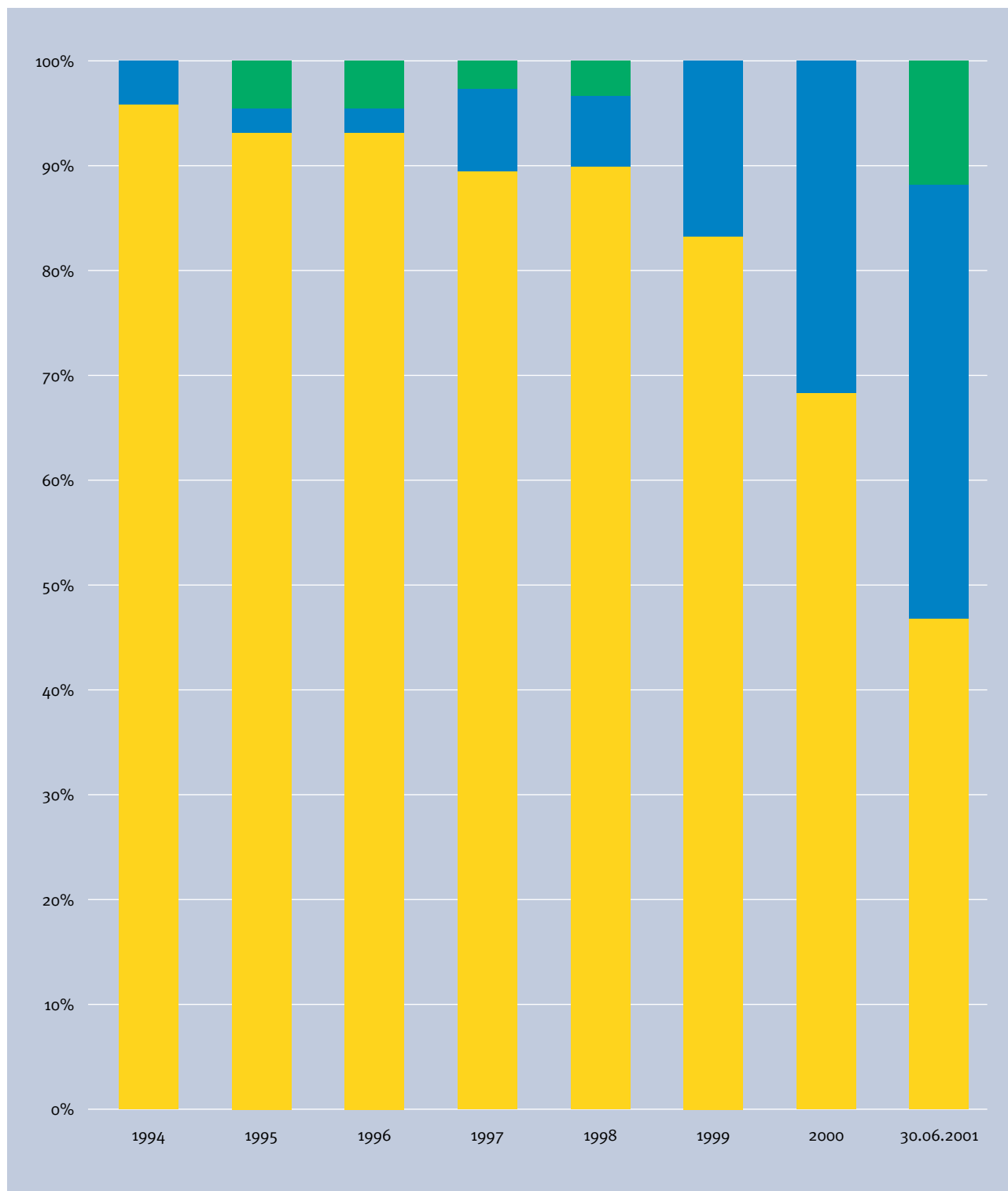
Přehled penzijních fondů, které měly povolení k činnosti k 30. 06. 2001

Pořad. číslo	Název penzijního fondu	Adresa
1	Commercial Union Penzijní Fond, a.s.	Londýnská 41/506, 120 21 Praha 1
2	Vojenský otevřený penzijní fond, a.s.	Letenské náměstí 156/1, 170 06 Praha 7
3	Penzijní fond České pojišťovny, a.s.	Truhlářská 9/1106, 110 00 Praha 1
4	Zemský penzijní fond, a.s.	ul. 28. října 45, 702 00 Ostrava
5	Českomoravský penzijní fond, a.s.	Vinohradská 167/3217, 100 00 Praha 10
6	Báňský a hutní penzijní fond, a.s.	Frýdecká 395, 739 61 Třinec
7	Penzijní fond Komerční banky a.s.	Lucemburská 7/1170, 130 11 Praha 3
8	Winterthur penzijní fond, a.s.	Starobrněnská 8, 602 00 Brno
9	Stavební penzijní fond ČR, akciová společnost	Národní 10, 110 00 Praha 1
10	Hornický penzijní fond Ostrava, a.s.	Sokolská třída 26a, 702 00 Ostrava 2
11	Spořitelní penzijní fond, a.s.	Poláčkova 1976/2, 140 21 Praha 4
12	Penzijní fond Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, a.s.	Bratislavská 6, 400 01 Ústí nad Labem
13	ING penzijní fond, a.s.	Nádražní 25, 150 00 Praha 5
14	ČSOB Penzijní fond, a.s.	Brigádnická 124, 538 43 Třemošnice
15	ABN AMRO penzijní fond, a.s.	Olomoucká 40, 618 00 Brno
16	Generali penzijní fond a.s.	Bělehradská 132, 120 84 Praha 2
17	Allianz penzijní fond, a.s.	Francouzská 4, 120 00 Praha 2

PŘÍLOHA Č. 3

Struktura akcionářů penzijních fondů

Akcionáři	Stav k 31. 12. 2000							
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	30.06.2001
100 % tuzemský podíl	23	41	41	34	27	20	13	8
100 % zahraniční podíl	1	1	1	3	2	4	6	7
Převažující tuzemský podíl	0	0	0	0	0	0	0	0
Převažující zahraniční podíl	0	2	2	1	1	0	0	2

PŘÍLOHA Č. 4 A

Rozvaha penzijních fondů

	AKTIVA (v tis. Kč)	12/94	12/95	12/96	12/97	12/98	12/99	12/00
1	AKTIVA CELKEM	1 226 794	7 069 107	23 973 624	23 238 991	31 096 436	37 433 303	44 360 470
2	Pohledávky za upsané vlastní jmění	64 560	63 590	28 000	21 004	700	12 500	0
3	Stálá aktiva	165 237	2 961 317	5 502 404	10 001 156	12 743 837	16 175 726	22 819 065
4	Nehmotný investiční majetek	55 663	137 507	138 744	139 438	122 691	115 054	101 665
5	Zřizovací výdaje	25 454	56 418	41 044	26 049	10 758	2 359	619
6	Nehmotné výsledky výzkumné a obdobné činnosti	912	0	0	0	0	0	453
7	Software	8 278	58 022	68 364	62 525	68 364	86 367	83 649
8	Ocenitelná práva	1 645	2 282	2 075	868	2 014	638	5 270
9	Jiný nehmotný investiční majetek	47	506	14 433	10 078	5 326	1 249	861
10	Nedokončené nehmotné investice	13 829	9 408	6 513	13 482	13 585	6 882	4 863
11	Poskytnuté zálohy na nehmotný investiční majetek	5 498	10 828	6 315	24 294	22 644	17 559	5 950
12	Hmotný investiční majetek	51 682	163 358	224 064	500 550	824 020	972 721	1 052 600
13	Pozemky	0	0	2 448	36 635	60 561	41 993	53 933
14	Budovy, haly, stavby	1 140	4 391	26 829	132 069	228 949	376 848	489 390
15	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	34 981	122 539	113 196	99 955	104 139	112 012	100 586
16	Pěstitelské celky trvalých porostů	0	0	0	0	0	0	0
17	Základní stádo a tažná zvířata	0	0	0	0	0	0	0
18	Jiný hmotný investiční majetek	391	3 446	6 515	4 789	3 373	3 393	4 735
19	Nedokončené hmotné investice	11 847	5 467	2 367	67 321	142 566	141 185	74 644
20	Poskytnuté zálohy na hmotný investiční majetek	3 323	27 515	38 374	34 229	63 788	91 905	139 185
21	Opravná položka k nabytému majetku	0	0	34 336	32 723	220 644	205 385	190 127
22	Finanční investice	57 892	2 660 451	5 139 596	9 361 167	11 797 126	15 087 951	21 664 800
23	Podílové cenné papíry a vklady v podnicích s rozhodujícím vlivem	0	0	0	0	0	0	0
24	Podílové cenné papíry a vklady v podnicích s podstatným vlivem	0	0	0	147 684	0	0	0
25	Ostatní investiční cenné papíry a vklady	853	1 409 615	3 588 052	5 819 308	5 382 294	5 997 279	7 146 013
26	Půjčky podnikům ve skupině	0	0	0	0	0	0	0
27	Jiné finanční investice	57 039	1 236 842	1 551 544	3 394 175	6 414 833	9 090 672	14 518 787
28	Oběžná aktiva	906 290	3 505 600	17 665 436	12 645 638	17 427 757	20 248 545	20 134 555
29	Zásoby	20 626	9 886	4 106	3 749	2 239	2 288	4 599
30	Materiál	16 705	9 616	4 092	3 735	2 239	2 271	4 599
31	Nedokončená výroba a polotovary	0	0	0	0	0	0	0
32	Výrobky	0	0	0	0	0	0	0
33	Zvřafa	0	0	0	0	0	17	0
34	Zboží	0	0	0	0	0	0	0
35	Poskytnuté zálohy na zásoby	3 921	270	14	14	0	0	0
36	Dlouhodobé pohledávky	6	86 521	30 911	77 220	17 371	172 062	86 163
37	Pohledávky z obchodního styku	6	86 437	30 819	27 095	11 660	9 155	6 696
38	Pohledávky ke společníkům a sdružením	0	0	0	0	0	0	0
39	Pohledávky v podnicích s rozhodujícím vlivem	0	0	0	29 221	0	0	0
40	Pohledávky v podnicích s podstatným vlivem	0	0	0	0	0	0	0
41	Jiné pohledávky	0	84	92	3 973	5 711	162 907	79 467
42	Krátkodobé pohledávky	123 213	1 124 342	1 854 257	1 418 592	1 119 069	1 155 965	1 449 047
43	Pohledávky z obchodního styku	27 549	572 874	637 050	509 571	211 497	214 211	440 176
44	Pohledávky ke společníkům a sdružením	25 530	30	298	0	118	0	0
45	Sociální zabezpečení	0	0	0	5	0	0	0
46	Stát - daňové pohledávky	705	154 304	644 264	283 319	513 306	444 362	324 302
47	Odložená daňová pohledávka	199	263	671	866	932	325	2
48	Pohledávky v podnicích s rozhodujícím vlivem	0	0	0	13 000	13 000	3 000	0
49	Pohledávky v podnicích s podstatným vlivem	0	0	0	0	0	0	0
50	Jiné pohledávky	69 230	392 935	571 975	410 343	380 216	494 067	684 567
51	Finanční majetek	762 444	2 284 851	15 776 118	11 146 077	16 289 077	18 918 230	18 594 746
52	Peníze	955	14 296	111 035	8 925	10 444	17 996	4 283
53	Účty v bankách	756 639	1 565 565	3 545 535	3 071 042	3 940 854	1 990 232	2 175 787
54	Krátkodobý finanční majetek	4 850	703 029	12 119 548	5 171 013	12 337 780	16 910 002	16 414 676
55	Ostatní aktiva - přechodné účty aktiv	90 708	538 600	777 784	571 193	924 143	996 532	1 406 850
56	Casové rozlišení	90 377	505 460	770 107	554 226	869 377	966 268	1 310 887
57	Náklady příštích období	89 287	458 134	482 726	395 355	330 639	461 472	832 163
58	Příjmy příštích období	1 090	47 316	287 323	155 880	538 708	504 796	478 724
59	Kursově rozdíly aktivní	0	10	58	2 991	30	0	0
60	Dohadné účty aktivní	331	33 140	7 678	16 967	54 766	30 264	95 963
	PASIVA (v tis. Kč) skutečnost v období	12/94	12/95	12/96	12/97	12/98	12/99	12/00
61	PASIVA CELKEM	1 226 794	7 069 107	23 973 624	23 238 991	31 096 436	37 433 303	44 360 470
62	Vlastní jmění	694 455	6 093 748	13 699 300	22 236 148	30 038 501	36 048 424	43 224 372
63	Základní jmění	807 200	1 738 300	2 096 970	2 110 091	1 965 027	1 572 844	1 488 194
64	Základní jmění	807 200	1 738 300	2 096 970	2 110 091	1 965 027	1 572 844	1 488 194
65	Vlastní akcie	0	0	0	0	0	0	0
66	Kapitálové fondy	199 867	4 587 882	11 457 400	18 548 797	24 747 027	29 720 618	36 483 283
67	Emisní žito	21 156	96 850	103 940	153 511	344 361	207 029	155 517
68	Ostatní kapitálové fondy	178 711	4 522 812	11 395 198	18 000 381	25 056 000	30 062 790	36 942 616
69	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku	0	-31 416	-41 888	-505 441	-646 018	-549 210	-614 850
70	Oceňovací rozdíly z kapitálové účasti	0	0	150	-8 755	-7 325	0	0
71	Fondy ze zisku	56 500	94 208	251 067	732 259	1 814 926	3 143 488	3 906 680
72	Zákonný rezervní fond	56 500	91 833	95 591	85 244	141 483	196 370	263 714
73	Nedělitelný fond	0	0	0	0	0	0	0
74	Statutární a ostatní fondy	0	2 375	155 476	647 015	1 673 443	2 947 118	3 642 966
75	Hospodářský výsledek minulých let	-8 430	-50 706	-476 536	-340 540	-293 414	-95 160	-21 135
76	Nerozdělený zisk minulých let	-8 430	111	258	20 055	3 147	40 938	34 976
77	Neuhrazená ztráta minulých let	0	-50 817	-476 794	-360 595	-296 561	-136 098	-13 841
78	Hosp. výsledek běžného období	-60 682	-275 936	370 399	1 185 540	1 804 935	1 706 634	1 325 080
79	Cizí zdroje	207 420	901 894	10 201 407	936 341	990 694	1 279 728	1 041 006
80	Rezervy	199	1 823	6 259	21 997	39 002	156 390	55 528
81	Rezervy zákonné	0	0	0	1 241	250	1 840	750
82	Rezerva na kursově ztráty	0	10	0	0	0	0	0
83	Ostatní rezervy	199	1 813	6 259	20 756	38 752	154 550	54 778
84	Dlouhodobé závazky	0	18 458	899	8 849	14 643	14 817	23 527
85	Závazky k podnikům s rozhodujícím vlivem	0	0	0	0	0	0	0
86	Závazky k podnikům s podstatným vlivem	0	14 769	0	0	0	0	0
87	Dlouhodobé přijaté zálohy	0	0	0	0	0	0	0
88	Emitované dluhopisy	0	0	0	0	0	0	0
89	Dlouhodobé směnky k úhradě	0	0	0	0	0	0	0
90	Jiné dlouhodobé závazky	0	3 689	899	8 849	14 643	14 817	23 527
91	Krátkodobé závazky	193 631	688 832	9 570 650	855 584	935 821	1 108 521	961 521
92	Závazky z obchodního styku	100 527	165 737	5 909 731	121 488	151 761	310 072	180 704
93	Závazky ke společníkům a sdružení	6 519	22 628	15 171	0	0	0	10 915
94	Závazky k zaměstnancům	2 857	6 884	8 795	7 520	10 095	9 463	10 763
95	Závazky ze sociálního zabezpečení	1 924	11 688	6 616	6 040	7 710	9 083	8 447
96	Stát - daňové závazky a dotace	732	3 219	4 207	7 602	413	14 249	9 386
97	Odložené daňové závazky	602	648	957	1 899	1 333	2 569	2 105
98	Závazky k podnikům s rozhodujícím vlivem	0	0	0	0	3 000	3 000	0
99	Závazky k podnikům s podstatným vlivem	0	0	2 000	14 725	0	0	0
100	Jiné závazky	80 470	477 973	3 623 172	696 312	761 509	760 085	739 631
101	Bankovní úvěry a výpomoci	13 590	192 781	623 599	49 911	1 228	0	0
102	Bankovní úvěry dlouhodobé	8 590	31 999	35 860	9 911	880	0	0
103	Běžné bankovní úvěry	3 600	99 106	490 586	40 000	348	0	0
104	Krátkodobé finanční výpomoci	1 400	61 175	97 153	0	0	0	0
105	Ostatní pasiva - přechodné účty pasiv	24 919	73 465	72 916	66 501	67 241	105 151	95 092
106	Casové rozlišení	6 919	56 474	30 628	36 051	30 338	35 858	24 398
107	Výdaje příštích období	6 917	56 474	22 646	24 916	29 594	25 894	18 427
108	Výnosy příštích období	0	0	6 549	11 135	0	9 326	5 25
109	Kursově rozdíly pasivní	2	0	1 433	0	744	638	5 446
110	Dohadné účty pasivní	18 000	16 991	42 288	30 450	36 903	69 293	70 694

PŘÍLOHA Č. 4 B

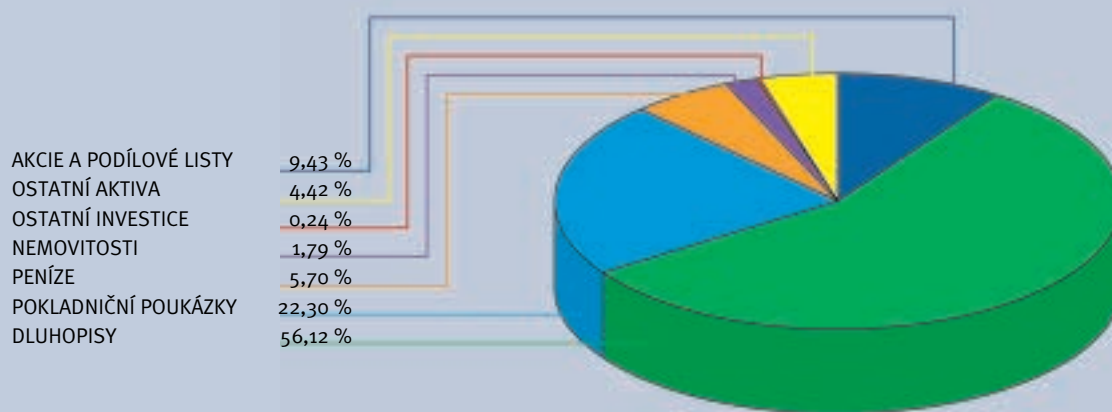
Výkaz zisků a ztrát penzijních fondů

	(v tis. Kč)	12/94	12/95	12/96	12/97	12/98	12/99	12/00
1	Tržby za prodej zboží	0	1 728	0	0	0	0	0
2	Náklady vynaložené na prodané zboží	0	0	0	0	0	0	0
3	Obchodní marže	0	1 728	0	0	0	0	0
4	Výkony	3 601	62 424	15 405	14 935	16 240	7 189	7 324
5	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	2 948	18 842	14 129	13 846	15 043	5 906	7 324
6	Změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní výroby	0	0	0	0	0	0	0
7	Aktivace	653	43 582	1 276	1 089	1 197	1 283	0
8	Výkonová spotřeba	75 380	691 033	626 512	654 604	702 724	709 543	827 669
9	Spotřeba materiálu a energie	16 641	73 258	50 266	38 128	40 761	53 287	58 603
10	Služby	58 739	617 606	576 246	616 476	661 962	656 256	769 066
11	Přidaná hodnota	-71 779	-626 881	-611 107	-639 669	-686 484	-702 354	-820 345
12	Osobní náklady	13 196	185 772	248 129	272 885	291 740	314 814	333 992
13	Mzdové náklady	9 291	134 401	183 100	196 604	208 056	228 135	239 176
14	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	811	7 957	9 759	13 617	16 256	14 328	14 656
15	Náklady na sociální zabezpečení	2 992	41 229	52 168	58 980	63 300	67 318	72 117
16	Sociální náklady	102	2 120	3 102	3 684	4 128	5 033	8 043
17	Daně a poplatky	647	1 789	2 647	2 319	1 385	4 111	6 279
18	Odpisy nehmotného a hmotného investičního majetku	5 977	52 926	81 750	87 521	108 840	102 234	111 322
19	Tržby z prodeje investičního majetku a materiálu	0	114 740	36 797	69 873	6 082	58 377	69 141
20	Zůstatková cena prodaného investičního majetku a materiálu	0	45 491	20 522	25 495	4 369	46 904	65 913
21	Zúčtování rezerv a časového rozlišení provozních výnosů	9 919	24 775	901	0	2 481	25 853	18 203
22	Tvorba rezerv a časového rozlišení nákladů	1 640	9 326	13 016	20 196	28 361	61 926	24 738
23	Zúčtování opravných položek do provozních výnosů	0	0	0	71	724	34 235	110 078
24	Zúčtování opravných položek do provozních nákladů	0	0	1 971	3 765	91 585	72 463	139 464
25	Ostatní provozní výnosy	55	26 941	5 669	13 874	37 925	92 884	158 265
26	Ostatní provozní náklady	32	5 253	39 434	41 910	63 833	94 651	175 342
27	Převod provozních výnosů	0	0	0	27	0	0	0
28	Převod provozních nákladů	0	0	0	14	0	0	0
29	Provozní hospodářský výsledek	-83 297	-760 982	-975 209	-1 009 929	-1 229 385	-1 188 108	-1 321 708
30	Tržby z prodeje cenných papírů a vkladů	0	6 190 366	24 730 002	55 269 535	124 931 352	188 104 636	183 736 332
31	Prodané cenné papíry a vklady	0	6 429 880	24 341 392	54 450 441	125 313 259	187 039 087	183 296 416
32	Výnosy z finančních investic	52	257 985	419 099	579 221	1 167 446	1 230 485	1 415 202
33	Výnosy z cenných papírů a vkladů v podnicích ve skupině	0	28 228	42 335	35 670	69 996	61 819	76 465
34	Výnosy z ostatních investičních cenných papírů a vkladů	0	57 167	280 395	430 369	674 583	789 013	797 436
35	Výnosy z ostatních finančních investic	52	172 590	96 369	113 182	422 868	379 653	541 301
36	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	874	306 884	764 412	512 668	1 784 042	743 202	661 295
37	Zúčtování rezerv do finančních výnosů	0	0	273	2 210	204	2 161	160 237
38	Tvorba rezerv na finanční náklady	199	74	2 209	14 706	10 571	93 963	67 431
39	Zúčtování opravných položek do finančních výnosů	0	0	2 028	0	142	11 814	200 007
40	Zúčtování opravných položek do finančních nákladů	8	2 028	0	34 567	15 762	39 034	118 915
41	Výnosové úroky	12 059	198 127	385 026	776 845	716 847	278 563	208 624
42	Nákladové úroky	115	16 630	123 165	178 496	51 688	395	28
43	Ostatní finanční výnosy	2 182	34 986	60 352	71 386	36 833	72 659	20 850
44	Ostatní finanční náklady	867	34 161	55 8037	311 054	211 648	384 817	280 445
45	Převod finančních výnosů	7	0	0	0	0	0	0
46	Převod finančních nákladů	-7	0	0	0	0	0	0
47	Hospodářský výsledek z finančních operací	13 992	505 575	1 336 388	2 222 603	3 033 938	2 886 224	2 639 312
48	Daň z příjmů za běžnou činnost	482	24 823	2 763	6 536	2 113	9 926	1 756
49	- splatná	79	23 934	2 708	5 784	1 866	7 966	1 715
50	- odložená	403	889	55	752	247	1 960	41
51		0	0	0	0	0	0	0
52	Hospodářský výsledek za běžnou činnost	-69 787	-280 230	358 416	1 206 138	1 802 440	1 688 190	1 315 848
53	Mimořádné výnosy	681	2 406	53 964	3 660	14 520	44 046	12 044
54	Mimořádné náklady	7	2 299	26 785	14 750	12 122	23 315	2 673
55	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0	0	0	483	202	2 288	0
56	- splatná	0	0	0	483	202	2 288	0
57	- odložená	0	0	0	0	0	0	0
58	Mimořádný hospodářský výsledek	674	107	27 179	-11 573	2 196	18 443	9 371
59	Převod podílu na hospodářském výsledku společníkům	0	0	0	0	0	0	0
60	Hospodářský výsledek za účetní období	-69 113	-280 123	385 595	1 194 564	1 804 636	1 706 633	1 325 219
61	Hospodářský výsledek před zdaněním	-68 368	-255 343	388 358	1 201 583	1 806 951	1 718 847	1 326 975

PŘÍLOHA Č. 5 A

Celkový majetek penzijních fondů k 31. 12. 2000

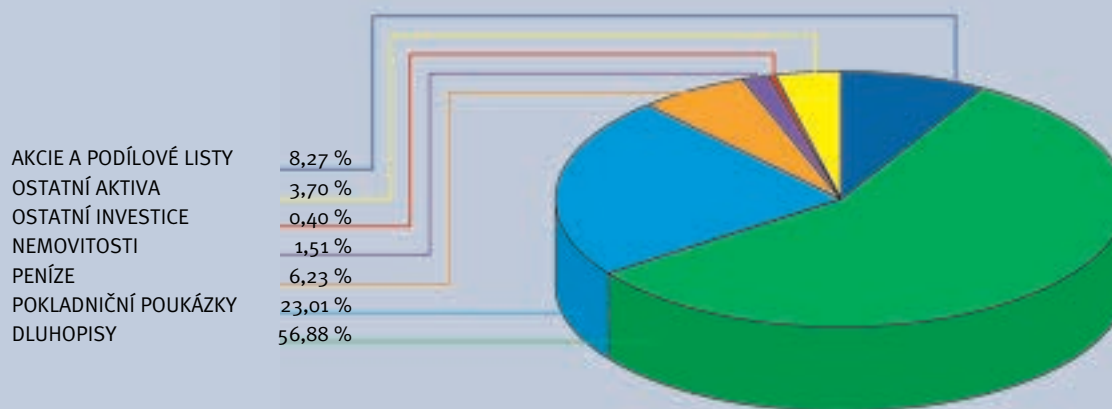
	Cena pořízení [v Kč]	Tržní cena (vč. AUV) [v Kč]	% zastoupení
AKCIE A PODÍLOVÉ LISTY	4 485 500 280,24	4 055 791 626,08	9,43 %
DLUHOPISY	23 782 184 536,50	24 135 299 075,24	56,12 %
POKLADNIČNÍ POUKÁZKY	9 517 719 307,22	9 589 513 776,88	22,30 %
PENÍZE	2 453 697 553,49	2 453 705 261,64	5,70 %
NEMOVITOSTI	801 704 846,60	768 464 594,60	1,79 %
OSTATNÍ INVESTICE	99 146 546,00	101 454 805,00	0,24 %
OSTATNÍ AKTIVA	1 897 779 316,49	1 898 864 316,49	4,42 %
C E L K E M	43 037 732 386,54	43 003 093 455,93	100,00 %

PŘÍLOHA Č. 5 B

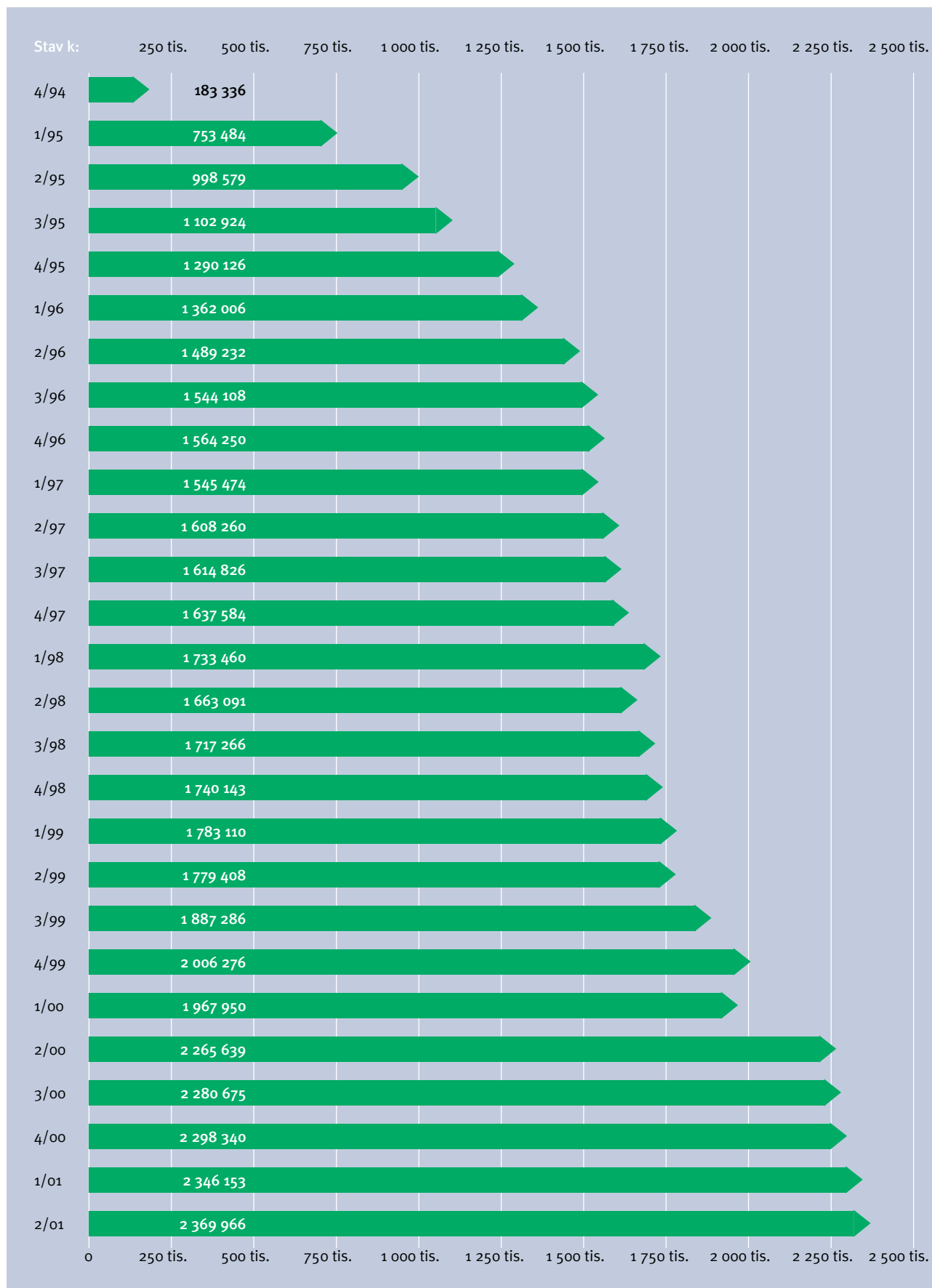
Celkový majetek penzijních fondů k 30. 06. 2001

	Cena pořízení [v Kč]	Tržní cena (vč. AUV) [v Kč]	% zastoupení
AKCIE A PODÍLOVÉ LISTY	4 756 105 914,25	3 913 521 969,29	8,27 %
DLUHOPISY	26 307 421 131,15	26 912 716 268,81	56,88 %
POKLADNIČNÍ POUKÁZKY	10 793 898 198,11	10 888 865 073,67	23,01 %
PENÍZE	2 946 098 503,33	2 946 274 004,60	6,23 %
NEMOVITOSTI	746 678 026,60	715 277 009,60	1,51 %
OSTATNÍ INVESTICE	185 666 372,00	187 974 361,00	0,40 %
OSTATNÍ AKTIVA	1 748 686 309,00	1 748 686 309,00	3,70 %
C E L K E M	47 484 554 454,44	47 313 314 995,97	100,00 %

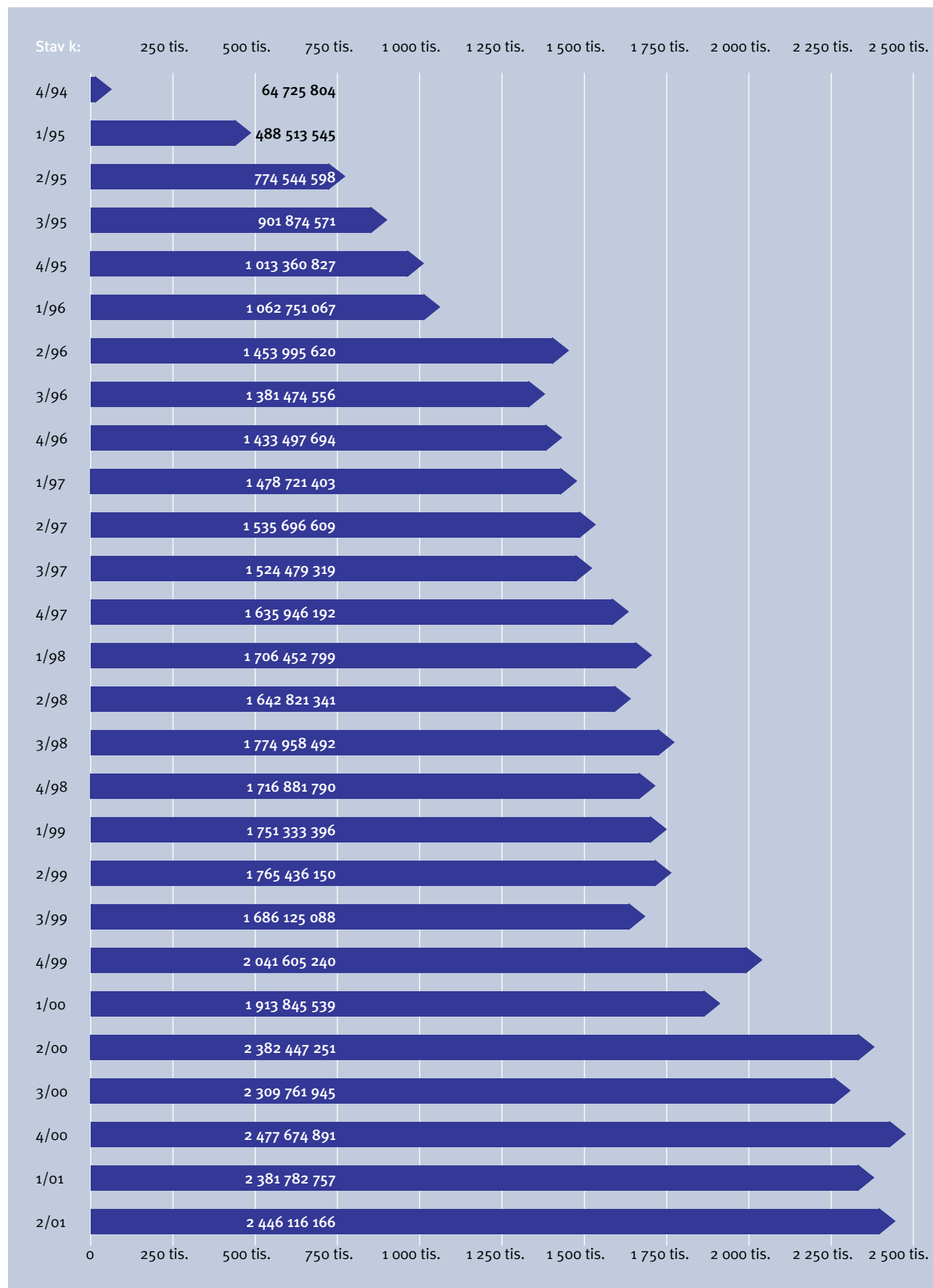
PŘÍLOHA Č. 6

Počet účastníků penzijního připojištění (údaje dle čtvrtletních žádostí o státní příspěvek)

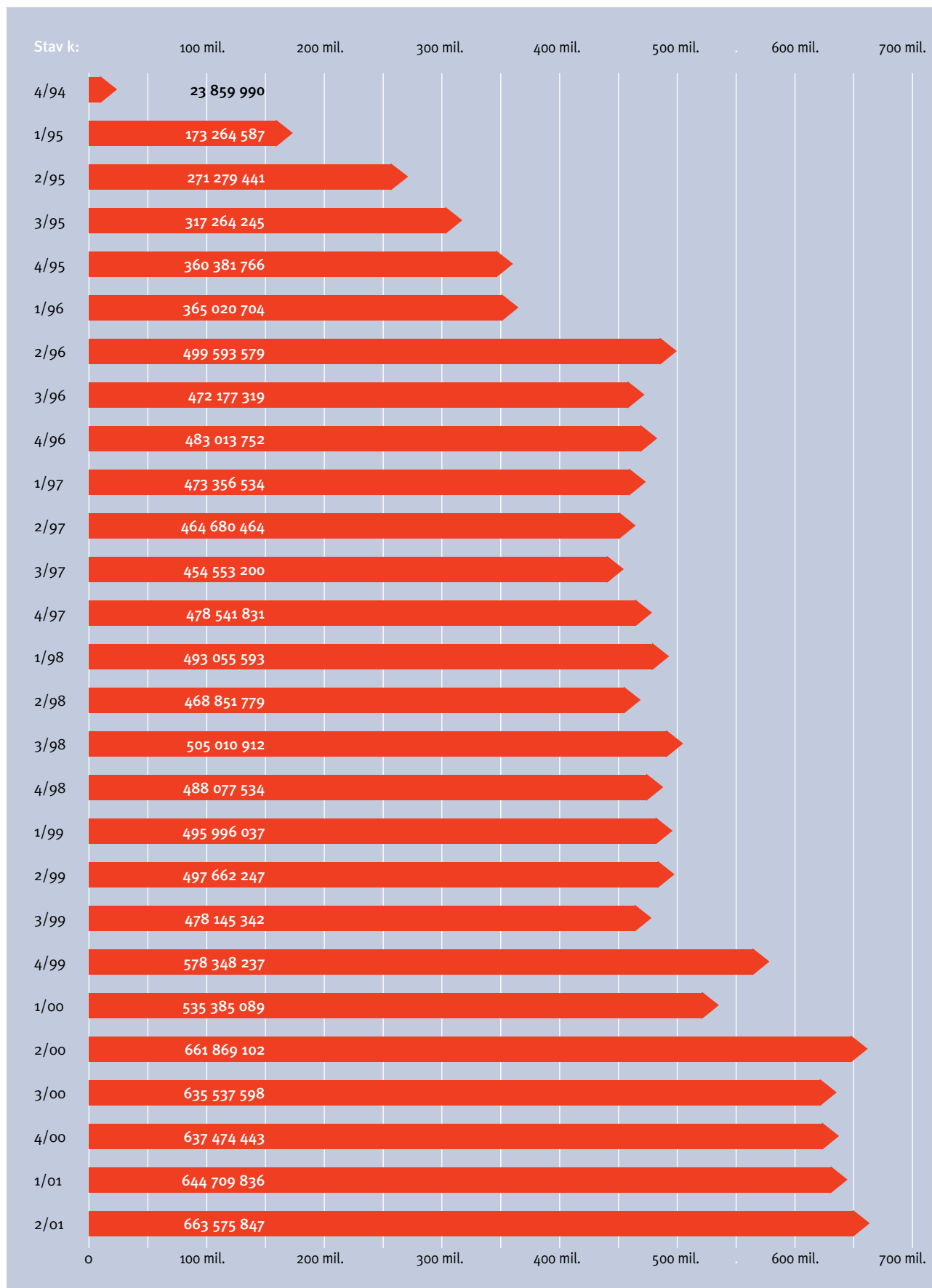
PŘÍLOHA Č. 7

Příspěvky účastníků penzijního připojištění

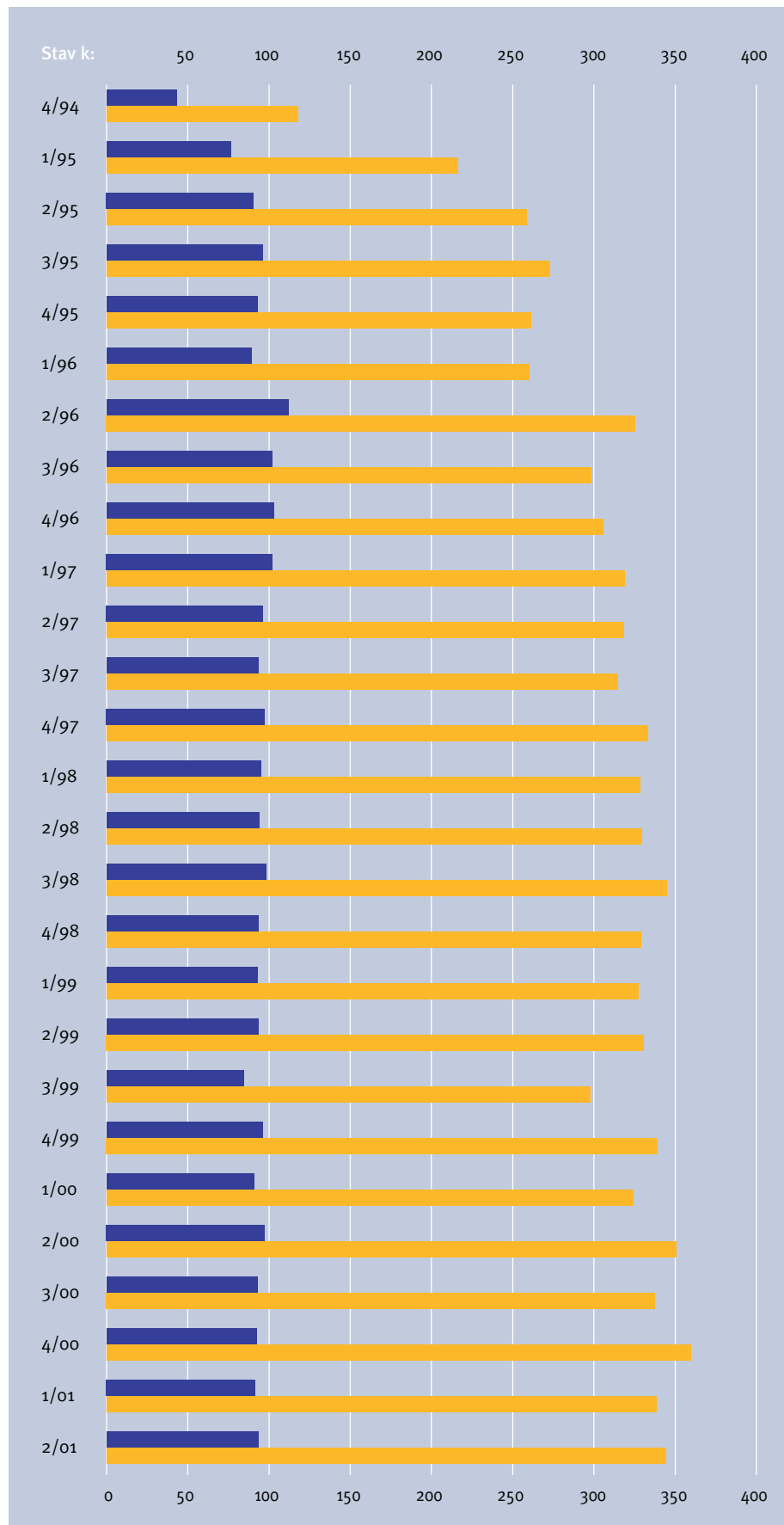
PŘÍLOHA Č. 8

Příspěvky státu účastníkům penzijního připojištění (v Kč)

PŘÍLOHA Č. 9

Průměrné (měsíční) příspěvky účastníků penzijního připojištění a státu

Státní příspěvek [v Kč]		
Účastnický příspěvek [v Kč]		
Stav k:	Průměr na účastníka /čtvrtletí	Měsíční průměr na účastníka
4/94	130,14	43,38
1/95	229,95	76,65
2/95	271,67	90,56
3/95	287,66	95,89
4/95	279,34	93,11
1/96	268,00	89,33
2/96	335,47	111,82
3/96	305,79	101,93
4/96	308,78	102,93
1/97	306,29	102,10
2/97	288,93	96,31
3/97	281,49	93,83
4/97	292,22	97,41
1/98	284,43	94,81
2/98	281,92	93,97
3/98	294,08	98,03
4/98	280,48	93,49
1/99	278,16	92,72
2/99	279,68	93,23
3/99	253,35	84,45
4/99	288,27	96,09
1/00	272,05	90,68
2/00	292,13	97,38
3/00	278,66	92,89
4/00	277,36	92,45
1/01	274,79	91,60
2/01	279,99	93,33

PŘÍLOHA Č. 10

Seznam depozitářů penzijních fondů

Název penzijního fondu	Depozitář	
	k 31.12.2000	k 30.06.2001
Commercial Union Penzijní Fond, a.s.	Živnostenská banka, a.s.	Živnostenská banka, a.s.
Vojenský otevřený penzijní fond, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.
Penzijní fond České pojišťovny, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.
Zemský penzijní fond, a.s.	Citibank a.s.	Citibank a.s.
Českomoravský penzijní fond, a.s.	Živnostenská banka, a.s.	Živnostenská banka, a.s.
Báňský a hutní penzijní fond, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.
Penzijní fond Komerční banky a.s.	Česká spořitelna, a.s.	Česká spořitelna, a.s.
Winterthur penzijní fond, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.
Stavební penzijní fond ČR, akciová společnost	Živnostenská banka, a.s.	Živnostenská banka, a.s.
Hornický penzijní fond Ostrava, a.s.	Union banka, a.s.	Česká spořitelna, a.s.
Spořitelní penzijní fond, a.s.	Komerční banka, a.s.	Komerční banka, a.s.
Penzijní fond THALIA, a.s.	Komerční banka, a.s.	xx
Penzijní fond Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.
ING penzijní fond, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.
Československá obchodní banka, a.s. Penzijní fond, a.s.	Živnostenská banka, a.s.	Živnostenská banka, a.s.
ABN AMRO penzijní fond, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.
Penzijní fond VIVA, a.s.	Komerční banka, a.s.	xx
Generali penzijní fond a.s.	Bank Austria Creditanstalt Czech Republic, a.s.	Bank Austria Creditanstalt Czech Republic, a.s.
Allianz penzijní fond, a.s.	Komerční banka, a.s.	Komerční banka, a.s.

grafická úprava:
vizuální komunikace mácha
vizual.kom@seznam.cz

tisk:
profiprint kolín
profiprint@kolin.cz

Státní dozor v penzijním připojištění

V Ý R O Č N Í Z P R Á V A Z A R O K 2 0 0 0